

13

Årsrapport 2013

Primærnæringsinstituttene

Nøkkeltall, instituttpresentasjon og bruk av basisbevilgningen

Årsrapport 2013

Primærnæringsinstituttene

Nøkkeltall, instituttpresentasjon og bruk av basisbevilgningen

© Norges forskningsråd 2014

Norges forskningsråd
Drammensveien 288
Postboks 564
1327 Lysaker

Telefon +47 22 03 70 00
Telefaks: +47 22 03 70 01
post@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no/

Publikasjonen kan bestilles via internett:
www.forskningsradet.no/publikasjoner

Grafisk design omslag: Design et cetera AS

Oslo, juni 2014

ISBN 978-82-12-03339-9 (pdf)

Innhold

1	Innledning.....	1
2	Omtale av instituttene med rapport for bruk av grunnbevilgningen	2
2.1	Institutter som omfattes av det resultatbaserte finansieringssystemet	2
2.1.1	Bioforsk	2
2.1.2	Bygdeforskning	6
2.1.3	NILF	9
2.1.4	Nofima AS.....	12
2.1.5	SINTEF Fiskeri og havbruk AS	16
2.1.6	Skog og landskap.....	20
2.1.7	Veterinærinstituttet.....	24
2.2	Forvaltningsinstituttene utenfor basisfinansieringssystemet.....	28
2.2.1	Havforskningsinstituttet	28
2.2.2	NIFES	32
3	Utvikling på indikatorene i det resultatbaserte finansieringssystemet	35
3.1	Institutter som omfattes av finansieringssystemet	35
3.2	Havforskningsinstituttet og NIFES	37
4	Tabeller med nøkkeltall for 2013	38

1 Innledning

Årsrapporten for forskningsinstituttene for 2013 kommer i tillegg til Forskningsrådets ordinære årsrapport. Rapporten for 2013 består av én samlet rapport som finnes i trykket versjon. Det foreligger i tillegg forenklete rapporter for de enkelte instituttarenaer som kun er publisert på Forskningsrådets nettsted. Disse rapportene er basert på bidrag fra instituttene selv og data innhentet av NIFU på oppdrag fra Forskningsrådet.

Rapporteringen fra primærnæringsinstituttene for 2013 omfatter de sju instituttene som er med i det resultatbaserte finansieringssystemet:

- Bioforsk
- Norsk senter for bygdeforskning (Bygdeforskning)
- Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF)
- Nofima AS
- SINTEF Fiskeri og havbruk AS
- Norsk institutt for skog og landskap (Skog og landskap)
- Veterinærinstituttet

I tillegg omfatter rapporteringen de to forvaltningsinstituttene som ikke er med i basisfinansieringssystemet:

- Havforskningsinstituttet
- Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES)

Denne rapporten gir først (kapittel 2) en kort presentasjon av de enkelte institutter med en oversikt over de mest sentrale nøkkeltall og rapport for bruken av grunnbevilgningen i 2013 og deretter en oversikt over utviklingen på indikatorene i det resultatbaserte finansieringssystemet (kapittel 3).

Siste del av rapporten er tabeller med nøkkeltall for primærnæringsinstituttene i 2013.

2 Omtale av instituttene med rapport for bruk av grunnbevilgningen

I forbindelse med innrapporteringen av nøkkeltall har det også for 2013 vært en dialog mellom instituttene, NIFU og Forskningsrådet i forhold til klassifisering av ulike inntekter og kvalitets-sikring av nøkkeltallene. De etterfølgende tabeller for de enkelte institutter er basert på de avklaringer og de nøkkeltall som forelå ved utgangen av mai 2014.

2.1 Institutter som omfattes av det resultatbaserte finansieringssystemet

2.1.1 Bioforsk

Nettsted: www.bioforsk.no

Kort presentasjon og nøkkeltall

Nøkkeltall 2013 sammenliknet med 2012						
Økonomi	2012		2013		2012	2013
	Mill. kroner	Andel (%)	Mill. kroner	Andel (%)		
Driftsinntekter					Ansatte	
Grunnbevilgning	78,0	20	85,2	20	Årsverk totalt	413 416
Strategiske inst.progr.	7,4	2	2,5	1	Herav kvinner	211 213
Forvaltningsoppgaver	79,8	20	77,9	18	Årsverk forskere	227 231
Bidraginntekter	80,5	20	89,0	21	Herav kvinner	108 112
Prosjektbev. fra Forskn.rådet	51,6	13	65,6	15	Andel forskerårsv. (%)	55 56
Andre driftsinntekter					Antall ansatte med doktorgrad	169 169
Offentlig forvaltning	38,2	10	32,8	8	Herav kvinner	73 75
Næringslivet	34,0	8	42,3	10	Ans. med doktorgrad pr. forskerårsv.	0,74 0,73
Utlandet	13,3	3	13,3	3	Doktorgradsstudenter ved instituttet	23 24
Øvrige inntekter	17,2	4	15,8	4	Herav kvinner	15 15
Sum driftsinntekter	399,9		424,4		Avlagte doktorgrader (totalt)	3 7
					Herav kvinner	1 2
Driftskostnader	414,9		437,7		Vitenskapelig produksjon	
					Antall artikler i periodika og serier	151 139
Driftsresultat	-14,9	-3,7	-13,3	-3,1	Antall artikler i antologier	15 27
					Antall monografier	0 0
					Publikasjonspoeng pr. forskerårsverk	0,43 0,43

Bioforsk har sin faglige plattform innenfor landbruk og matproduksjon, plantebiologi og plante-helse, og miljø og ressursforvaltning. Organisasjonens faglige profil og markedsorientering er både nærings- og forvaltningsrettet, - regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Bioforsk har også en viktig beredskapsmessig rolle i forhold til nasjonal matsikkerhet, mattrygghet og plante-helse. Det arbeides målbevisst med å styrke både den regionale og den internasjonale rollen til instituttet.

Bioforsk er organisert som et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter, men driftes og har rammevilkår som en ordinær oppdragsbasert prosjektorganisasjon. I 2013 ble prosessen med reorganisering av Bioforsk igangsatt. Målet er forenkling og mer kostnadseffektiv struktur med en tydeligere fag- og markedsrettet organisering med basis i tre fagdivisjoner.

Instituttets geografisk distribuerte organisasjon gir bred kontaktflate mot ulike samfunnsaktører nasjonalt. Bioforsk har et stort mangfold i fag og kompetanse og opererer innenfor et variert markedssegment med stor bredde i prosjektportefølje og kundegrupper. Det ligger et viktig markeds-potensial i randsonen av de tradisjonelle fagområdene. Bioforsk har derfor betydelige og viktige prosjektaktiviteter også i andre sektorer enn landbruk og landbruksrelaterte miljøspørsmål.

Den internasjonale aktiviteten videreutvikles. Klimasmart landbruk, god agronomi og utfordringer i krysningspunktet mellom matsikkerhet/mattrygghet på den ene siden og miljø og ressursproblematikk på den andre siden står sentralt i mange prosjekter. Dette er rammene for den voksende aktiviteten i India og Sørøst-Asia samt Kina. Tilslaget av prosjekter i EUs 7. rammeprogram har fortsatt i 2013, parallelt med posisjonering mot Horisont 2020. I tillegg har det vært betydelig aktivitet inn mot forskningsfondene i EØS-avtalen.

Inngangen av nasjonale prosjekter har vært jevnt god. Økt, bærekraftig produksjon på norsk ressursgrunnlag, også med tydelig innovasjonsfokus, er sentral tematikk i mange nye prosjekter fra Forskningsrådet, FFL/JA og regionale forskningsmidler. Arbeidet med å utvikle nye områder, f.eks. innenfor akvatisk plantedyrking og plantebioteknologi, gis betydelig prioritet. Likeså en ytterligere målretting av Bioforsks kunnskapsstøttefunksjon for å ivareta nasjonale beredskapsmessige hensyn på matområdet. Med ny strategisk plan forsterkes også fokus på instituttets samfunnsmessige rolle som FoU-institutt, og hva som defineres som Bioforsks faglige grunnfjell.

Disponering av grunnbevilgningen i 2013

Basisbevilgningen (bevilgningstall) fra Forskningsrådet (midler fra LMD) til Bioforsk i 2013 var 85,8 mill. kroner, fordelt med 85,2 mill. kroner til grunnbevilgning og 0,6 mill. kroner til et videreført strategisk instituttprogram (SIP). I tillegg fikk instituttet 1,9 mill. kroner i strategiske midler (SIS) fra det tidligere Miljøverndepartementet.

Strategiske instituttsatsinger

Bioforsk etablerte i 2012 fem SIS-er samt to forprosjekter til SIS som har vært operative i 2013. Total økonomisk ramme er om lag 20 % av samlet basisbevilgning. Satsingene bygges opp rundt det instituttet definerer som sitt faglige grunnfjell, og skal bidra til at instituttet videreutvikler sin kompetanse for å fylle sin samfunnsrolle både som et landbruksinstitutt og et miljøinstitutt. Satsingene brukes også som et virkemiddel i internasjonalt forskningssamarbeid og intern opplæring i prosjektledelse. Det er for øvrig satt i gang prosesser med tanke på å identifisere mulige koblingspunkter mot SIS-er i de andre primærnæringsinstituttene.

Oversikt over satsingene går fram av tabellen nedenfor.

Prosjekttittel	Årlig budsjett *) 1000 kroner		Prosjektperiode
	2012	2013	
Produksjonsorientert SIS innenfor Jord- og hagebruk	2 900	4 300	2012-2016
Choices and opportunities for sustainable use of phosphorous in food production	1 000	2 400	2012-2016
Vannmiljø og jordbruk i fremtidens klima	2 500	2 800	2012-2016
Strengthening the basis of sound plant protection	2 000	2 400	2012-2016
Bioaktive naturstoffer fra terrestriske nordlige systemer	1 000	1 500	2012-2016
Effekter av landskapsendringer på biologisk mangfold	1 000	1 500	2012-2016
Basiskunnskap om grunnlaget for beitebaserte husdyrprodukt med særpreg	700	700	2012-2014
Kjemisk økologi som varig løsning for kontroll av skadeinsekter	600	600	2012-2014

*) De oppgitte beløp for 2013 gjelder også tentativt for videre årlig prosjektbevilgning. 2012 var oppstartsår med lavere total finansiering.

Forprosjekter/idéutviklingsprosjekter

Om lag halvparten av basisbevilgningen i Bioforsk allokteres direkte til hvert av de sju organisatoriske fagområdene, som innenfor sine respektive ansvarsområder bruker midlene til fem spesifiserte formål (i tråd med føringene fra Forskningsrådet). Foruten til vitenskapelig

publisering, formidling og doktorgradsutdanning (se nedenfor), benyttes en betydelig del av disse midlene til faglige utviklingsaktiviteter (utredninger, analyser, enkle undersøkelser, verifisering av innovasjonsideer) som kan ha potensial i framtidig prosjektetablering. For å stimulere til faglig nytenkning og utvikling, samt nettverksbygging, er det også etablert prosedyrer hvor alle forskere i Bioforsk – i åpen konkurranse – kan søke om midler til konkrete aktiviteter fra en sentral pott disponert av forskningsledelsen. Årlig er det rundt 30 ulike interne prosjekter som igangsettes innenfor denne rammen.

Egenandel i forskningsprosjekter

Bioforsk er restriktiv med bruk av grunnbevilgning som egenandel i prosjekter, så sant det ikke er særskilte strategiske forhold som tilsier det. Områder hvor egen grunnbevilgning benyttes til slike formål er følgende:

- Egenandel i EU-prosjekter – 25 % av samlet budsjetttramme. I 2013 hadde Bioforsk 17 aktive FP7-prosjekter.
- Støtte til prosjektfinansiert doktorgradsutdanning der dette er nødvendig for å få oppfinansiert og slutført stipendiatprogrammet.
- Ekstraordinær publiseringsstøtte eller supplerende analyser og investeringer for å utløse synergier i igangværende prosjekter.

Nettverksbygging og kompetanseutvikling

Strategier og aktiviteter fra tidligere år er videreført i 2013. Internasjonal og nasjonal nettverksbygging har høy prioritet, som et virkemiddel for å sikre framtidig relevans og kvalitet i FoU-virksomheten. Det er avsatt spesifikke personalressurser for å følge opp ulike aktører i matkjeden, og det gjennomføres ulike typer arrangementer for kommunikasjon og kunnskapsutveksling. Internasjonalt er hovedprioriteten EU – i særlig grad posisjonering i forhold til Horisont 2020, samt Kina, India og Sørøst-Asia. Det arbeides også målbevisst med sikte på å etablere trekant-samarbeid med Afrika basert på instituttets partnere i Asia. Interne reisestipend er etablert for å stimulere til deltagelse i det internasjonale forskersamfunnet, i form av kortvarige eller langvarige reisestipender, støtte til konferansedeltagelse og annen form for nettverksbygging. Det er dedikert personalressurser i Bioforsk for å støtte opp om EU-forskningen (akkvisisjon og administrativ støtte) samt etablert regionale landkoordinatorer.

Doktorutdanningen er en viktig del i kompetanseutviklingen i Bioforsk. Om lag 25 personer er på det jevne involvert i en utdanningsprosess mot doktorgrad i instituttet. Doktorandenes arbeid tar utgangspunkt i og er integrert i organisasjonens øvrige forskning med veiledning fra aktive forskere fra egen stab og fra samarbeidspartene. Bioforsk sentralt organiserer samlinger og nettverk for doktorander og er i tett dialog med utdanningsinstitusjoner om veiledning og kursaktivitet.

Bioforsk har i 2013 videreført innsatsen for å styrke den vitenskapelige publiseringen, gjennom et støtteapparat bestående av dedikert kompetanse i matematisk statistikk, intern referee, mentorer, språkvask og kurs i vitenskapelig publisering og retorikk. I tiltakene ligger også økonomiske bidrag til selve publiseringsarbeidet, både i form av timestøtte til skrivearbeid og finansiell ”belønning” (ikke-personlig) ved gjennomført publisering. Kursvirksomheten gjennomføres sammen med Skog og landskap.

Vitenskapelig utstyr

I størrelsesorden 5 mill. kroner av grunnbevilgningen er benyttet til vitenskapelig utstyr, inkludert litteraturlister.

STIM-EU

Utgangspunkt

Bioforsk ble tildelt 502 343 kroner som STIM-EU midler for året 2013 fra Norges Forskningsråd. Utgangspunktet var at midlene skulle disponeres med hovedfokus på ulike posisjoneringstiltak i forhold til Horisont 2020.

Oppsummering

STIM-EU-ordningen er udelt positiv og bidro i 2013 til å sette i gang aktiviteter som på kort eller lengre sikt vil styrke nettverkene til instituttet og generere prosjekter med europeiske partnere. Fra forskernes ståsted er ordningen meget positiv for de forskerne og gruppene som fikk økonomisk støtte til sine initiativer i 2013. Men etter som disse i en såpass stor organisasjon som Bioforsk er i mindretall, merket ikke flertallet av forskerne så mye til STIM-EU i 2013. En grunn til dette er også at midlene kun ble fordelt innenfor fire satsningsområder/aktiviteter for at de skulle ha en reell virkning og være en reell satsing i stedet for å distribuere dem jevnt fordelt utover i organisasjonen blant forskerne. For Bioforsk er det viktig at Forskningsrådet vil fortsette å stimulere til EU-satsning, bl.a. med ulike typer stimuleringsordninger. Dette vil gi instituttet muligheten til å planlegge 2-3 år framover hvilke aktiviteter og fagfelt som bør gis en ekstra «dytt» gjennom slike ordninger.

Oversikt over aktivitetene i 2013 følger nedenfor.

Tema	Mål og utfordringer	«Added value» med STIM-EU midler
<i>Seminar(er) for potensielle næringslivspartnere</i>	Utvikle en bredere og samlet kontaktflate mot relevant næringsliv i Norge for en felles satsning mot Horisont 2020. Dette med utgangspunkt i Bioforsk sin faglige plattform innenfor landbruk og matproduksjon, plantebiologi og plantehelse, og miljø og ressursforvaltning.	Brukt mye tid på å innhente adresser både internt i Bioforsk og fra andre organisasjoner, for eksempel Innovasjon Norge, og utarbeide adresselister. Avlyst pga. manglende interesse. I ettertid er alle adressene lagt inn i Bioforsks adressebase for seinere bruk.
<i>På Bærtur til EU</i>	Etablere grunnleggende kunnskap om hvordan miljøfaktorer styrer vekst og utvikling hos våre viktigste frukt- og bærarter og hvordan viktige skadegjørere påvirkes av dette miljø-plante-samspillet.	STIM-satsingen ble opplevd som veldig positiv, og ga en mulighet til å bruke mer tid/timer på fokusert samarbeid og nettverksbygging internt, nasjonalt og internasjonalt. Midlene har vært uvurderlige i forhold til å muliggjøre tre «workshops», både i forhold til internt samarbeid mellom sentra i Bioforsk, og i forhold til kontakten med JHI. Økt fokus internt i Bioforsk på muligheter til å søke internasjonale prosjekter, samt å pleie internasjonalt nettverk.
<i>Ecosystem Services – the forgotten soil and water drivers</i>	Store kunnskapshull og et stort behov for forskning og kunnskapsutvikling når det gjelder økosystemenes tilstand og status og utviklingstrekk for økosystemtjenestene.	Etablert kontakt med flere mulige konsortier i Horisont 2020, som nok ikke ville vært like "formalisert" som de er i dag uten disse midlene.

2.1.2 Bygdeforskning

Nettsted: www.bygdeforskning.no

Kort presentasjon og nøkkeltall

Nøkkeltall 2013 sammenliknet med 2012						
Økonomi	2012		2013		2012	2013
	Mill. kroner	Andel (%)	Mill. kroner	Andel (%)		
Driftsinntekter					Ansatte	
Grunnbevilgning	7,2	22	8,9	30	Årsverk totalt	24 24
Strategiske inst.progr.	1,4	4	0,0	0	Herav kvinner	14 14
Forvaltningsoppgaver	0,0	0	0,0	0	Årsverk forskere	19 18
Bidraginntekter	0,0	0	0,0	0	Herav kvinner	10 10
Prosjektbev. fra Forskn.rådet	17,1	53	14,7	50	Andel forskerårsv. (%)	77 77
Andre driftsinntekter					Antall ansatte med doktorgrad	14 15
Offentlig forvaltning	6,3	20	2,0	7	Herav kvinner	8 8
Næringslivet	0,1	0	2,8	9	Ans. med doktorgrad pr. forskerårsv.	0,75 0,83
Utlandet	0,0	0	0,9	3	Doktorgradsstudenter ved instituttet	5 6
Øvrige inntekter	0,1	0	0,4	1	Herav kvinner	2 4
Sum driftsinntekter	32,3		29,6		Avlagte doktorgrader (totalt)	1 0
					Herav kvinner	1 0
Driftskostnader	32,6		30,1		Vitenskapelig produksjon	
					Antall artikler i periodika og serier	12 15
Driftsresultat	-0,3	-0,9	-0,5	-1,7	Antall artikler i antologier	24 13
					Antall monografier	0 0
					Publikasjonspoeng pr. forskerårsverk	1,22 0,97

Norsk senter for bygdeforskning (Bygdeforskning), er en selvstendig forskningsstiftelse lokalisert ved NTNU på Campus Dragvoll i Trondheim. Bygdeforskning har som visjon å være den fremste tilbyderer av ny og aktuell kunnskap om samspillet mellom mennesker, steder, verdier og ressurser. Samfunnsoppdraget nås ved at instituttet gjennom fremragende samfunnsvitenskapelig forskning og forskningsbasert utviklingsarbeid gir ny og nyttig kunnskap og idéer for allmenheten, privat næringsliv, offentlig virksomhet og FoU-sektoren. Gjennom det er målet å bidra til å skape sosiokulturell, økonomisk og økologisk bærekraftig utvikling i bygdene og mellom bygd og by. All den forsknings- og utadrettete aktiviteten bygger på senterets verdier; pålitelig, uavhengig, samhandlende, nysgjerrig og ambisiøs.

Bygdeforskning har 30 ansatte. De vitenskapelige ansatte består av forskere som har utdanning innenfor sosiologi, statsvitenskap, geografi, sosialantropologi, agronomi, bedriftsøkonomi og helsefag.

Bygdeforskning har i 2013 videreført arbeidet på følgende forskningsområder:

- Lokalsamfunn, bygdeliv, kultur
- Ressursforvaltning, miljø, landskap
- Næringsutvikling, landbruk, verdikjeder for mat

Også 2013 ble et godt publiseringsår for Bygdeforskning. I 2013 ble 15 artikler trykt i 13 ulike vitenskapelige tidsskrifter med fagfelleevaluering. Samtidig ble det publisert 13 kapitler i antologier på forlag med fagfelleevaluering. Dette viderefører en svært god publiserings-trend for Bygdeforskning. Like viktig som vitenskapelig publisering er formidling av forskning, og denne holder seg på et svært høyt nivå også i 2013. Det ble holdt 93 vitenskapelige presentasjoner på internasjonale og nasjonale konferanser og fagseminarer. Videre ble det holdt en rekke populær-vitenskapelige foredrag og Bygdeforskning hadde mange medieoppslag, blant annet 43 kronikker og faglige kommentarer i dagspressen.

I 2013 ble boken «Fram mot ein berekraftig og klimatilpassa norsk landbruksmodell», redigert av Reidar Almås, Hilde Bjørkhaug, Hugh Campbell og Chr. Anton Smedshaug, utgitt på Akademika Forlag. Boken har bidragsyttere fra en rekke norske fagmiljøer, og disse kommer med anbefalinger til hvordan en bærekraftig og klimatilpasset landbruksmodell kan utformes. Boken markerte slutten på et fireårig landbrukspolitikkprosjekt ved Bygdeforskning.

I tillegg ble det utgitt flere forskningsrapporter i Bygdeforskningens egen serie. Publikasjonsserien *Forskningsglimt* har som mål å formidle forskning på en kortfattet og brukervennlig måte. I 2013 ble det utgitt tre nye Forskningsglimt om tema som Arealpress i utmarka, Lokalsamfunnsundersøkelsen og Et glimt av Dovrefjells moralske landskap. Formidling via internett blir stadig viktigere. Bygdeforskning har derfor et løpende arbeid med å forbedre utforming og funksjonalitet av heimesiden. Senteret har egne profiler på Facebook og Twitter. Videre har Bygdeforskning et opplegg for egne prosjektnettsider, som skal gjøre informasjon fra prosjektene lettere tilgjengelig for interesserte.

Bygdeforskning har vært arrangør eller medarrangør for en rekke seminarer og konferanser i løpet av 2013. *Bygdeforskningdagen* ble arrangert for andre gang den 4. og 5. november 2013 i Trondheim. Konferansens tema var "Ny mobilitet i bygdene". Konferansen er en møteplass for politikere, forvaltning, forskere og andre interesserte i bygderelevante tema. Nytt av året var forskningssesjoner på konferansens andre dag, hvor forskere fra hele landet presenterte aktuell forskning innenfor tema som ny mobilitet gjennom flytting og bosetting, invasjon eller innovasjon – hva skjer i utmarka, samt ny næringsutvikling – fortsatt aktuelt? Forskningssesjonene ble også godt besøkt av de som ikke er forskere, og det ble gode diskusjoner. Bygdeforskning tar sikte på å utvikle denne konferansen videre, og planlegger ny konferanse våren 2015.

Disponering av grunnbevilgningen i 2013

Bygdeforskning fikk utbetalt 8,9 mill. kroner i basisbevilgning for 2013. I tråd med omleggingen av ordningen med SIP-er inkluderer dette midler til egne strategiske instituttsatsinger. Midlene til strategiske satsinger anvendes i tråd med retningslinjene for grunnbevilgningen. Det har gjort instituttet bedre i stand til å bygge og videreutvikle senterets forskningskompetanse og bygge ny kunnskap for å initiere egen forskning og gjennomføre et aktivt og nytenkende formidlingsarbeid.

Strategiske instituttsatsinger (3,2 mill. kroner)

Siden 2002 har Bygdeforskning annethvert år gjennomført undersøkelsen *Trender i norsk landbruk* blant norske bønder. I 2012 ble undersøkelsen gjennomført for sjette gang og i 2013 ble det igangsatt et arbeid med å revidere undersøkelsen for ny gjennomføring på nyåret 2014. I 2011 ble den første *Lokalsamfunnsundersøkelsen* gjennomført, som et langsiktig nytt faglig initiativ. Dette er en landsomfattende undersøkelse til et representativt utvalg av befolkningen. Denne skal lede til nysatsingen *Norsk bygdebarometer* hvor formålet er å måle "trykket" på den sosiale og kulturelle tilstanden i Bygde-Norge. Det er arbeidet videre med dette i 2013 gjennom utgivelser av publikasjoner og bokkapitler, samt at spørreskjema på nytt er sendt ut høsten 2013 for bearbeiding i første halvdel av 2014. Videre har Bygdeforskning i flere år abonnert på data fra *Norsk monitor* hvor senteret også har med egne spørsmål. Dette er en representativ og bred undersøkelse blant den norske befolkningen. Alle disse satsingene styrker grunnlaget for forskning ved senteret. Vitenskapelig publisering og forskningsformidling er to andre strategiske satsinger ved Bygdeforskning. Derfor ble det i 2013 også brukt midler til å finansiere publisering i etterkant av prosjektenes avslutning.

I 2013 ble det igangsatt et nytt egeninitiert strategisk forskningsprosjekt på matsektoren kalt MATSATS som er planlagt å gå over tre år i to faser. Hovedmål er å øke kompetansen på utvalgte felt innenfor matsektoren for å gjøre senteret bedre i stand til å forske og skaffe nye prosjekter i framtida. Fase 1 2013/2014 inneholder kartlegging og studier av seks utvalgte verdikjeder eller

områder i matsektoren; «When food chains go wrong: transparency, traceability and public confidence», «Egne merkevarer i dagligvarehandelen», «Verdikjeden for korn og kraftfor», «Verdikjeden for kylling», «Verdikjeden for storfe» og «Melkebondetypologier basert på Trendundersøkelsen». I 2013 ble det brukt 824 000 kroner på MATSATS.

Forprosjekter/Ideutviklingsprosjekter (0,7 mill. kroner)

I 2013 er idéutvikling knyttet til strategisk alliansebygging prioritert. Det er arbeidet med å videreutvikle forskningssamarbeidet kalt NORGOS, som er en faglig samarbeidsplattform om bærekraftige driftsformer i jordbruket. Dette er et strategisk samarbeid mellom Bygdeforskning, Bioforsk, NILF og Skog og landskap. Det ble i 2013 videreført et utredningsarbeid i regi av NORGOS, hvor de fire instituttene utredet hvordan eksisterende data, etablerte databaser, andre FoU-verktøy og instituttene kompetanse, kan utnyttes bedre ved å se dem i sammenheng og i et tverrfaglig perspektiv. Arbeidet videreføres i 2014, og målsettingen er å skape et miljø blant de deltakende instituttene og fremme det tverrvitenskapelige forskningssamarbeidet.

Faglig samarbeid i «4 pluss 2» har også pågått i 2013 og føres videre i 2014. Dette samarbeidet involverer de fire statlige instituttene Bioforsk, Skog og landskap, Veterinærinstituttet og NILF, samt de to instituttene Bygdeforskning og Nofima. Høsten 2013 ble det igangsatt et felles arbeid med å se på muligheten for økt administrativt samarbeid, samt at en har opprettet en forskningsledergruppe som koordinerer forskningsfaglige tema.

Egenandel i forskningsprosjekter

Det er ikke brukt midler til egenandeler i EU-prosjekter eller lignende i 2013.

Nettverksbygging og kompetanseutvikling (4,9 mill. kroner)

Aktiviteter på dette feltet er i hovedsak knyttet til en rekke tiltak i forbindelse med nettverksbygging, konferansedeltakelse, kurs, arbeid med faglig kvalitetssikring og kvalitetsutvikling, samt dekning av utgifter med doktorgradsstipendiater og egenfinansiering av Bygdeforskningsdagen.

Vitenskapelig utstyr

Bygdeforskning har i 2013 ikke anvendt grunnbevilgning til vitenskapelig utstyr. Hittil har instituttet dekt slike kostnader over drift som fordeles kostnadmessig på all virksomhet.

Internasjonalt samarbeid

Bygdeforskning har som en del av sin internasjonaliseringsstrategi som mål å delta i internasjonalt finansierte prosjekter. I tillegg til å delta i COST-nettverk og nordiske nettverksprosjekt, er Bygdeforskning med som norsk partner på prosjektet "Healthy growth: From niche to volume with integrity and trust". Målsettingen med prosjektet er å bygge kunnskap som kan være til nytte for utvikling av nye økologiske verdikjeder og nye muligheter for økologiske produsenter. Prosjektet finansieres over CORE Organic II. Bygdeforskning har for øvrig et omfattende internasjonalt samarbeid i mange igangværende forskningsprosjekter.

Bygdeforskning har et stort og aktivt internasjonalt nettverk av ruralforskere, bl.a. fra Canada, Amerika, Australia, New Zealand og en rekke land i EU. Disse inngår i senterets forskningsprosjekter og utgjør en viktig ressurs for gjensidig utveksling av kompetanse. I 2013 inngikk Bygdeforskning en tre års samarbeidsavtale med professor Hugh Campbell fra New Zealand. Han er professor i sosiologi ved The University of Otago.

I løpet av høsten/vinteren er det utarbeidet og vedtatt en ny strategi for Norsk senter for bygdeforskning der et av hovedsatsingsområdene er å få økt andelen av internasjonalt finansierte forskningsprosjekter, hovedsakelig gjennom Horisont 2020. For 2014 vil en del av basismidlene bli avsatt til denne satsingen.

STIM-EU

Bygdeforskning har i 2013 ikke mottatt midler fra STIM-EU.

2.1.3 NILF

Nettsted: www.nilf.no

Kort presentasjon og nøkkeltall

Nøkkeltall 2013 sammenliknet med 2012							
Økonomi	2012		2013		2012	2013	
	Mill. kroner	Andel (%)	Mill. kroner	Andel (%)			
Driftsinntekter							
Grunnbevilgning	11,8	22	12,1	21	Årsverk totalt	63	63
Strategiske inst.progr.	0,1	0	0,0	0	Herav kvinner	24	24
Forvaltningsoppgaver	23,1	42	24,0	42	Årsverk forskere ¹⁾	25	23
Bidraginntekter	0,0	0	2,8	5	Herav kvinner	6	6
Prosjektbev. fra Forskn.rådet	7,5	14	6,7	12	Andel forskerårsv. (%)	40	37
Andre driftsinntekter					Antall ansatte med doktorgrad	16	16
Offentlig forvaltning	6,7	12	4,7	8	Herav kvinner	3	3
Næringslivet	3,5	6	5,0	9	Ans. med doktorgrad pr. forskerårsv.	0,64	0,7
Utlandet	0,9	2	0,8	1	Doktorgradsstudenter ved instituttet	3	3
Øvrige inntekter	1,0	2	1,6	3	Herav kvinner	1	1
Sum driftsinntekter	54,6		57,7		Avlagte doktorgrader (totalt)	1	0
					Herav kvinner	0	0
Driftskostnader	54,5		58,2		Vitenskapelig produksjon		
Driftsresultat	0,1	0,3	-0,4	-0,8	Antall artikler i periodika og serier	16	20
					Antall artikler i antologier	3	1
					Antall monografier	0	0
					Publikasjonspoeng pr. forskerårsverk	0,45	0,56

1) Personale som utelukkende driver med statistikkproduksjon o.l. inngår ikke her

Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) har som visjon er å være det ledende norske kunnskapsmiljøet innenfor landbruks- og matvareøkonomi og en attraktiv samarbeidspartner nasjonalt og internasjonalt. Oppgaven til NILF er å utvikle og formidle kunnskap om forvaltning av landbruks- og matressurser.

Forskningsaktiviteten i NILF har de seinere årene økt både i omfang og i kvalitet. Den vitenskapelige publiseringen i 2013 var svakt høyere enn i 2012, om enn noe lavere enn i rekordåret 2011. Det ble publisert 20 artikler i tidsskrifter med fagfelleevaluering og én artikkel i antologi på forlag med fagfelleevaluering. Noen av disse artiklene ble publisert i tidsskrifter på nivå 2. Det ble holdt om lag 20 vitenskapelige presentasjoner på nasjonale og internasjonale seminarer og konferanser i 2013. I tillegg ble det utgitt flere forskningsrapporter og notater i NILFs serier. Den populærvitenskapelige formidlingen var også stor i 2013 med mange aviskronikker, intervjuer og foredrag.

NILF er et lite forskningsinstitutt, men har likevel en forskerstab med høy kompetanse innenfor samfunnsøkonomi, landbruksøkonomi, miljø- og ressursøkonomi, statsvitenskap og sosiologi. Fire av forskerne i NILF har fått tilkjent professorkompetanse. NILF hadde også 14 andre forskere med doktorgradskompetanse ved utgangen av 2013, og dessuten fem professorer tilsatt i deltidsengasjementer. Ved utgangen av 2013 hadde NILF tre medarbeidere som arbeidet med sine doktorgradsavhandlinger.

En viktig hendelse var at det fireårige prosjektet «Agronomy for increased food production. Challenges and solutions (AGROPRO)» startet opp våren 2013. Dette prosjektet ledes av Bioforsk i samarbeid med Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, NILF, Norsk senter for

bygdeforskning, Norsk institutt for skog og landskap og utenlandske samarbeidspartnere og er et svært stort forskningsprosjekt i norsk målestokk. NILF skal ansette en stipendiat knyttet til dette prosjektet som er finansiert av Forskningsrådet (Bionær).

Forskningsrådsprosjektet «Structural changes in agriculture, rural communities and cultural landscapes (STRUCTURES)», der NILF og Norsk institutt for skog og landskap var samarbeidspartnere til Norsk senter for bygdeforskning, ble formelt avsluttet ved utgangen av 2013. Forskningsinstitusjoner fra Sveits, Skottland og Tyskland deltok også i gjennomføringen av prosjektet. Et annet forskningsrådsprosjekt som ble avsluttet i 2013, var prosjektet «Accounting for carbon and GHG emissions: balancing multiple landscape functions on farmland», der NILF og Norsk senter for bygdeforskning var samarbeidspartnere til Norsk institutt for skog og landskap. I dette prosjektet hadde NILF et fruktbart samarbeid med to europeiske partnere.

Hoveddelen av forskningen i NILF er finansiert av Norges forskningsråd, forskningsmidler over jordbruksavtalen og Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter, men enkelte prosjekter har også delfinansiering fra næringslivet. NILF har i 2013 også hatt flere forsknings- og utredningsoppdrag direkte fra brukere innenfor offentlig forvaltning og næringsliv. Tilslaget på nye forskningsprosjekter i 2013 ble akseptabelt for NILF og prosjektsituasjonen er dermed bedre enn på flere år. Det må likevel fortsatt fokuseres sterkt på å utvikle nye prosjektsøknader som kan nå opp i konkurransen med andre forskningsinstitusjoner om finansiering nasjonalt og internasjonalt for å kunne videreutvikle instituttet på en god måte i årene som kommer.

Disponering av grunnbevilgningen i 2013

Styrking og videreutvikling av forskningskompetanse og forskningskvalitet er sentralt for å kunne leve opp til visjonen vår om å være det ledende norske kunnskapsmiljøet innenfor landbruks- og matvareøkonomi og være en attraktiv samarbeidspartner nasjonalt og internasjonalt. Det er derfor lagt stor vekt på målrettet bruk av grunnbevilgningen for 2013 til meritterende forskning (vitenskapelig publisering), forskerutdanning/-rekruttering, kompetanseutvikling, utvikling av nye prosjektideer, nettverksbygging og formidling. Fra 2012 til 2013 økte grunnbevilgningen i NILF svakt fra 11,842 mill. kroner til 12,110 mill. kroner.

Strategiske instituttsatsinger m.m.

NILF startet i 2012 opp to egne, flerårige strategiske satsinger:

- Den ene satsingen, «Green Innovation Research», har som formål å analysere, utvikle og forme innovasjonssystemer som samtidig kan forbedre velferd, sosial rettferdighet, økonomisk utvikling og miljømessig bærekraft. I 2013 ble det benyttet vel 1,75 mill. kroner til denne satsingen, mot nærmere 2 mill. kroner i 2012. Satsingen vil bli videreført med 1,75 mill. kroner i 2014.
- I den andre satsingen, «Value chain adaptation in unstable times: Policies and strategies in the food sector», har det blitt lagt stor vekt på vitenskapelig publisering og formidling, men også på nettverksbygging med tanke på samarbeid om framtidige prosjektsøknader. Denne satsingen fikk 2,0 mill. kroner i 2012 og ble i 2013 videreført på et noe lavere nivå med 1,5 mill. kroner. Satsingen vil i 2014 bli videreført med 1,5 mill. kroner.

Forprosjekter/ideutviklingsprosjekter

I tillegg til de strategiske instituttsatsingene har det også blitt gjennomført flere mer kortsiktige og mindre satsinger i 2013, blant annet med tanke på å oppnå internasjonalt finansiert forskning. NILF deltok i 2013 aktivt i NORGOS-samarbeidet sammen med Bygdeforskning, Bioforsk og Norsk institutt for skog og landskap med tanke på å utvikle tverrfaglige prosjekter for å fremme et bærekraftig jordbruk. Dessuten deltok NILF aktivt i "4 pluss 2" samarbeidet, blant annet på en større forskersamling i februar 2013 og i seinere utvikling av projektskisser til FFL/JA

(Matfondavtale) og Bionær. NILF har tatt et særskilt ansvar for å lede et samarbeid knyttet til reindrift.

Egenandel i forskningsprosjekter

Grunnbevilgningen har i 2013 blitt benyttet til å dekke en egenandel i forskningsprosjektet GOFOOD (vel 110 000 kroner) som delfinansiering av et doktorgradsstudium. Sluttrapporten fra EU-prosjektet Welfare Quality der NILF deltok for noen år siden, ble først formelt godkjent av EU-kommisjonen våren 2013. Det viste seg at NILF måtte betale tilbake nærmere 24 000 euro til koordinator i Nederland på grunnlag av det som ble akseptert som godkjente prosjektkostnader for NILF. Denne tilbakebetalingen ble dekket av grunnbevilgningen.

Nettverksbygging og kompetanseutvikling

Grunnbevilgningen har i 2013 også blitt benyttet til delfinansiering av to andre doktorgradsstudier enn det som er nevnt ovenfor. Selv om instituttets doktorgradssatsinger ofte krever betydelig innsats av egne midler fra grunnbevilgningen før doktorgrad er oppnådd, er det viktig både for forskningsmiljøene og for utviklingen av forskningskompetansen at et institutt som NILF med sin høye andel anvendt forskning, fortsatt kan bidra til forskerutdanningen. Noen medarbeidere har også fått midler fra grunnbevilgningen til å kunne delta på kortere eller lengre kurs. Høsten 2013 deltok ti medarbeidere i NILF på et dagskurs i skriving av kronikker og artikler med ekstern foreleser. NILF har også benyttet grunnbevilgningen for å finansiere veiledning av tre masterstudenter og til flere gjesteforelesninger ved universiteter og høyskoler.

Som i tidligere år har grunnbevilgningen i stor grad blitt benyttet til å finansiere slutføring av flere artikler i etterkant av prosjektenes avslutning. Grunnbevilgningen har også i noen grad blitt brukt til populærvitenskapelig formidling i form av aviskronikker og foredrag. I tillegg har grunnbevilgningen i 2013 blitt benyttet til å dekke kostnader ved deltakelse med vitenskapelige presentasjoner på seminarer og konferanser der dette ikke kunne dekkes over prosjekter. Midler fra grunnbevilgningen har blitt brukt til «å posisjonere seg» og til å holde seg orientert om utviklingen av «the Joint Programming Initiative for Healthy and Productive Seas and Oceans» (JPI Oceans) og andre JPI-er som «A Healthy Diet for a Healthy Life» og «Agriculture, Food Security & Climate Change» der NILF allerede er involvert i prosjektet FACCE MACSUR sammen med Bioforsk og NMBU.

Fordi NILF er et lite forskningsinstitutt er det viktig å ha god kontakt og samarbeid med andre forskningsmiljøer i Norge og i utlandet for å utfylle egen kompetanse. NILF hadde i 2013 fem professorer engasjert i deltidsstillinger, herav tre utenlandske og to norske. Finansieringen av disse engasjementene har delvis kommet fra grunnbevilgningen. NILF hadde i 2013 en stimuleringsordning for seniorforskere med 100 timer pr. forsker til faglig virksomhet som fagfelleevaluering, publisering, undervisning, foredrag m.m. og en bonusordning som premierer vitenskapelig publisering i tidsskrifter med fagfelleevaluering eller i bøker på forlag med fagfelleevaluering. Høsten 2013 ble det også innført en bonusordning for populærvitenskapelig formidling i form av kronikker og leserinnlegg i norske aviser og artikler i fagtidsskrifter.

Vitenskapelig utstyr

Midler fra grunnbevilgningen har i 2013 ikke blitt benyttet til innkjøp av vitenskapelig utstyr.

Internasjonalt samarbeid

Flere av de vitenskapelige artiklene som har fått støtte fra grunnbevilgningen, er blitt skrevet i samarbeid med utenlandske forskere. Flere medarbeidere i NILF har fått støtte fra grunnbevilgningen til å bygge nettverk overfor utenlandske forskere, blant annet gjennom støtte til deltakelse på seminarer eller konferanser med vitenskapelige presentasjoner og til studiereiser til

utlandet. NILF har hatt internasjonalt samarbeid i større eller mindre grad i anslagsvis 35 - 40 prosent av instituttets egenutførte FoU-virksomhet i 2013.

STIM-EU

NILF har i 2013 ikke mottatt midler fra STIM-EU.

2.1.4 Nofima AS

Nettsted: www.nofima.no

Kort presentasjon og nøkkeltall

Nøkkeltall 2013 sammenliknet med 2012						
Økonomi	2012		2013		2012	2013
	Mill. kroner	Andel (%)	Mill. kroner	Andel (%)		
Driftsinntekter						
Grunnbevilgning	69,9	14	80,7	16	Årsverk totalt	379 370
Strategiske inst.progr.	7,6	2	0,0	0	Herav kvinner	205 202
Forvaltningsoppgaver	0,0	0	0,0	0	Årsverk forskere	213 209
Bidraginntekter	134,9	27	151,1	30	Herav kvinner	102 105
Prosjektbev. fra Forskn.rådet	71,0	14	57,1	11	Andel forskerårsv. (%)	56 57
Andre driftsinntekter					Antall ansatte med doktorgrad	153 149
Offentlig forvaltning	23,7	5	4,9	1	Herav kvinner	79 82
Næringslivet	146,2	30	175,7	35	Ans. med doktorgrad pr. forskerårsv.	0,72 0,71
Utlandet	30,3	6	28,7	6	Doktorgradsstudenter ved instituttet	24 18
Øvrige inntekter	11,2	2	6,8	1	Herav kvinner	15 11
Sum driftsinntekter	494,8		505,0		Avlagte doktorgrader (totalt)	14 10
					Herav kvinner	10 7
Driftskostnader	513,5		494,8		Vitenskapelig produksjon	
					Antall artikler i periodika og serier	218 169
Driftsresultat	-18,8	-3,8	10,2	2,0	Antall artikler i antologier	17 4
					Antall monografier	0 0
					Publikasjonspoeng pr. forskerårsverk	0,66 0,57

Nofima AS – Matforskningsinstituttet – er Norges største næringsrettede forskningsinstitutt innenfor marin- og landbasert matindustri. Selskapet hadde ved årsskiftet 386 ansatte (401 i 2012) fordelt på lokaliteter over hele landet. Omsetningen i 2013 var på 505 mill. kroner (495 mill. kroner i 2012). Nofima AS har forskningsavdelinger i Tromsø, Bergen, Sunndalsøra, Averøy, Ås og Stavanger. Nofima AS har hovedkontor og forretningsadresse Tromsø.

Nofima leverer forskning og løsninger av høy kvalitet som bidrar til å styrke konkurranseevnen, innovasjonstakten og lønnsomheten hos instituttets kunder. Kundene kommer fra akvakulturnæringen, fiskerinæringen, land- og havbasert matindustri, fôr- og ingrediensindustrien, farmasøytisk industri og offentlig forvaltning, og Nofima har et utstrakt samarbeid med disse for å komme fram til de beste løsningene. Forskningskompetansen er bred og dekker hele verdikjeden innenfor blå og grønn sektor. Dette gjør at Nofima har en helt spesiell kompetanseprofil som sikrer tverrfaglig forskning og helhetlige løsninger for oppdragsgivere.

Nofimas visjon *Sammen skaper vi verdier* og selskapets verdigrunnlag *Engasjert, Nyskapende, Inkluderende og Ansvarlig* henspiller på selskapets rolle som tverrfaglig, næringsrettet forskningsinstitutt, der samspillet mellom instituttets ansatte, virkemiddelapparatet og næringsaktørene bidrar til verdiskaping i hele verdikjeden.

Instituttet utarbeidet i 2013 en ny forretningsplan som retter seg enda sterkere mot oppdragsgiverne med fokus på hvordan forskning kan implementeres i næringslivet. I planen heter det:

"Nofima er et næringsrettet forskningsinstitutt med et definert samfunnsoppdrag. Vårt primære fokus er å sikre næringsaktørene i verdikjedene for mat økt konkurransekraft og lønnsomhet. "

Noen viktige hendelser og oppgaver i 2013 var:

- Åpning av Nasjonalt anlegg for marin bioprosessering, august 2013
- Arrangør for årets Wefta-konferanse
- Utarbeidet ny forretningsplan
- Tildelt oppdrag som sekretariat for NoU, Økt lønnsomhet i torskesektoren
- 10 avlagte doktorgrader, 173 vitenskapelige publikasjoner
- Betydelig økt satsing innenfor forskning finansiert over EUs 7. rammeprogram
- Inngått avtale om salg av anlegget på Averøy
- Åpning av Patogen Pilot Plant, desember 2013

Nofimas forskning er delt inn i tre hovedområder for å ivareta instituttets samfunnsoppdrag, som også utgjør Nofimas tre divisjoner:

Divisjon Akvakultur

Målet for forskningen er økt verdiskaping og bærekraft i akvakultur nasjonalt og internasjonalt. Kjerneområdene er innenfor avl og genetikk, fiskeernæring, fôrteknologi, fiskehelse og produksjonsbiologi (reproduksjon, produksjonsstrategier, velferd). Divisjonen har også et analyselaboratorium rettet mot spesialanalyser av fôr og ingredienser.

Divisjon Mat

Målet for forskningen er å bidra til økt verdiskaping i matindustrien gjennom optimalisering av produkter og måltider i forhold til helsemessig kvalitet, forstå sensorisk persepsjon og matopplevelse, bidra til trygg mat, optimal holdbarhet og redusert svinn, kunnskap om råvarekvalitet, effektiv produksjon, måling og styring. Divisjonen arbeider også med innovasjonsprosesser og framtidsbilder.

Divisjon Fiskeri, Industri og Marked

Forskningen retter seg mot hele verdikjeden fra fangsthåndtering og slakting, inklusiv levende mellomlagring av fisk, til sluttproduktene er ute i markedet. I tillegg har divisjonen aktiviteter rettet mot forvaltningen av marine ressurser samt bruk av kystsonen til fiskeri, oppdrett og turistfiske. Kjerneområdene er næringsøkonomi og strategi, forbruker- og markedsforskning, informasjonslogistikk, råstoffkunnskap, prosess- og produktutvikling, holdbarhet og hygiene, samt restråstoff og marin bioteknologi.

Disponering av grunnbevilgningen i 2013

Strategiske satsinger

En stor del av grunnbevilgningen benyttes til strategiske satsinger. Av de flerårige satsingene som ble videreført i 2013 kan nevnes styrking og videreutvikling av instituttets samlede kompetanse innenfor lipidfeltet, sunn mat for barn og unge, sjømatkvalitet, varmebehandling av emballert sjømat, høytrykksprosessering av næringsmidler, robust oppdrettsfisk, klinisk ernæring innenfor oppdrett, ernæring og fiskehelse, fiskevelferd og miljøbiologi, samt bioinformatikk og villaksforvaltning. Videre fortsatte arbeidet med forskningsmessige problemstillinger knyttet til innovasjon og kompetanseutvikling, samt utvikling av en sterk samfunnsvitenskapelig plattform rettet inn mot hvordan fellesressursene i marin sektor – fiskeressurser og oppdrettslokaliteter – skal forvaltes. I 2013 ble det startet opp et nytt flerårig strategisk program om bruk av spektroskopisk analyse til modellering og prosesskontroll av minimal varmebehandling og overflatepasteurisering.

Flere av de flerårige satsingene har brakt Nofima i en unik kompetansemessig situasjon både nasjonalt og internasjonalt. Noen av programmene er det knyttet doktorgradsarbeider til. En oversikt over satsingene er gitt nedenfor.

Strategiske instituttsatsinger i 2013	Budsjett	Varighet
Metodeutvikling laboratorier	1 100 000	2011-2014
Future tools in Breeding	1 500 000	2011-2014
Miljøstyrt oppdrett	2 800 000	2013-
Ernæring helse	1 500 000	2010-2013
Lipidplattform	2 700 000	2010-2013
Protein	1 500 000	2013-
Robust oppdrettsfisk	1 500 000	2010-2014
Fiskevelferd og miljøbiologi	1 500 000	2010-2013
Sunn mat for barn og unge	2 900 000	2011-2014
Trygg sjømat ved riktig og skånsom prosessering	5 100 000	2013-2016
Kvalitet sjømat	2 225 000	2012-
Marine proteiningredienser	1 621 000	2011-2014
EU-støtte	1 000 000	

Av satsinger av mer begrenset varighet, kan nevnes en studie innenfor molekylærbiologi der det ses på hvilke gener hos bakterier som slås av eller på under forskjellig prosessering ved bruk av varme og høytrykk. Videre har det vært benyttet midler på å evaluere et enzym fra sild til bruk i kommersielle applikasjoner, samt bruk av restråstoff fra sjømatnæringen innenfor kosmetikk. Det er også benyttet midler til å styrke to EU-prosjekter innenfor bioplast med antimikrobiell kitosan i nanostørrelse, samt et prosjekt om kvalitet av piggvar og sjøtunge.

I den fangstbaserte delen av sjømatnæringen er god nok kvalitet på råvarene fortsatt en stor utfordring. Nofima har med utgangspunkt i det arbeidet som utføres i Senter for fangstbasert akvakultur gjennomført en studie der levendelagret fiskeråstoff er benyttet til foredling av tradisjonelle produkter som saltfisk, klippfisk og tørrfisk. Studien ga svært interessante resultater som tilsier fortsatt og utvidet forskning på dette feltet. Dette passer for øvrig godt inn i den satsingen som myndighetene nå gjør for å utvikle fangstbasert akvakultur videre.

Laksesykdommen CMS er fortsatt utfordrende for næringen. Nofima har gjennomført smitteforsøk med CMS hvor to typer fôrformuleringer ble testet med formål å forbedre regenerering av hjertemuskel etter virus-indusert patologi. Dietter med endret sammensetning av lett-tilgjengelige energikilder (fett og karbohydrater) ble formulert på Nofimas fôrteknologisenter og introdusert til fiskegrupper ni uker etter CMS-virus infeksjon. Analyser av effekter på hjertehistopatologi, virusnivå og fett/proteinsammensetning i hjerte og lever viser spennende resultater som kan danne grunnlaget for nye helse-fôr konsepter for økt sykdomsmotstand mot CMS i oppdrettslaks.

Ernæring og fiskehelse er viktige forskningsområder for Nofima. Dette gjelder spesielt behovet for aminosyrer, essensielle fettsyrer og mineraler på utvalgte livsstadier i produksjonssyklusen. I tillegg er samspeilet mellom ernæring og andre miljøfaktorer i resirkuleringsanlegg og andre former for miljøstyrt oppdrett, viktige oppgaver. Næringens rivende utvikling krever ny metodikk og økt presisjon i den forskning og dokumentasjon som drives. Nofima har derfor prioritert metodeutvikling innenfor feltet. Dette gjelder bl.a. fôrmiddelprosessering, fôrteknologi, biologiske forsøk med fisk, cellekulturarbeid og laboratorieanalyser.

Forprosjekter / idèutviklingsprosjekter

Forprosjekter og idèutviklingsprosjekter er viktige for å avdekke framtidige forskningsbehov og dermed initiere nye satsinger. Noe av grunnbevilgningen i 2013 er benyttet til slike prosjekter, og idèutviklingen har resultert i nye satsinger. Her kan nevnes prosjekter knyttet til kuldeadaptert transglutaminase, direktefiletering av laks, bærekraftig utnyttelse av levendefanget torsk i hele verdikjeden, prosessering av grønnsaker for å bevare helsekomponenter, produksjonsoptimalisering av laks, multitrofisk akvakultur, samt flere markedsforskningsprosjekter bl.a. knyttet til afrikanske markeder. Det er også utarbeidet prosjektskisser for vannkvalitet/mikrobiota/fiskehelse i resirkuleringsanlegg og effekt av ultralyd i biologisk vev er studert.

Egenandel i forskningsprosjekter

Til egenandel i forskningsprosjekter er det brukt 12 % (9,7 mill. kroner) av tildelt grunnbevilgning. Dette er i hovedsak egenandeler i EU-finansierte forskningsprosjekter.

Nettverksbygging, kompetanseutvikling, kvalitetssikring og internasjonalisering

Internasjonal og nasjonal nettverksbygging hadde høy prioritet i 2013. Nofima var arrangør av den årlige forskerkonferansen innenfor fiskeriteknologi - WEFTA, der det var deltakere fra 15 land. Instituttet har deltatt på en rekke internasjonale fagkonferanser innenfor blant annet bioprospektering (BIOPROSP 2013), matforskning (EFFoST), anvendt mikrobiologi (BioMicroWorld), samt akvakultur (EAS Conference, Aquaculture Elsevier Conference, Genomics in Aquaculture, LarviNet). Videre har grunnbevilgningen støttet deltagelse i COST-nettverk om velferd hos fisk, EU-nettverket AQUAEXCEL, EATIP, NCE Aquaculture, SFI Create og Arena «Ocean of Opportunities». Videre er samarbeidet med universiteter i England, Danmark, Belgia og Brasil, samt institutter i England og Spania styrket. Noe grunnfinansiering har også gått til styrking av internasjonal nettverksbygging mot blant annet Brasil, Bangladesh, India og Myanmar.

Nofima er et næringsrettet institutt og har prioritert deltagelse på møter der aktuelt næringsliv er samlet. Det er avholdt en rekke møter og besøk i industribedrifter. Intern kompetanseutvikling er også dekket inn via disse midlene.

Flere forskere har i 2013 vært engasjert i revidering av artikler for en rekke internasjonale fagjournaler. Nofima har medlemmer i en rekke faglige nettverk som deltar i ulike prosjekter og søknader rettet mot internasjonale finansieringskilder. I tilknytning til strategiske programmer har flere medarbeidere avlagt doktorgradseksamen i 2013, og flere er inne i doktorgradsløp innenfor svært relevante områder for Nofima. Nofimas forskere har veilederrolle opp mot mastergrads- og doktorgradsoppgaver, og er også knyttet opp mot universitetene i II-er stillinger med ansvar for undervisning.

Nofima har flere ansatte forskere fra universitetssektoren som har et særlig ansvar for kompetanseutviklingen i avdelingene. I tillegg deltar en rekke forskere i nasjonale og internasjonale (nordiske) doktorgradskurs ved både norske og utenlandske universiteter. Instituttets forskere benyttes også som forelesere på ulike doktorgradskurs.

Publisering og formidling

Nofima hadde i 2013 en omfattende produksjon innenfor et bredt spekter. Mange publikasjoner ble produsert innenfor prosessteknologi, markedsforskning, økonomisk/sosial/miljømessig bærekraft, miljømerking, fiskehelse, produksjonsbiologi, avl og genetikk, ernæring og førteteknologi, økonomi, offentlige rammevilkår for sjømatnæringen og ressursforvaltning. Instituttets forskere har holdt en rekke foredrag for næringsaktører, myndigheter og andre, og resultatene ble ofte referert i nasjonale og internasjonale media. Resultatene har fått stor oppmerksomhet i næringslivet og i forvaltningen. Samtidig er resultatene presentert på

SINTEF Fiskeri og havbruk AS inngår som ett av åtte forskningsinstitutter i SINTEF-konsernet. Selskapet eies av SINTEF (96,9 %) og Norges Fiskarlag (3,1 %). Hovedaktiviteten er knyttet til SINTEF SeaLab på Brattørkaia i Trondheim, men selskapet har virksomhet også i Ålesund, Tromsø, Hirtshals i Danmark og Chile.

Under visjonen ”*Teknologi for et bedre samfunn*” utfører selskapet teknologisk oppdragsforskning i nært og forpliktende samarbeid med andre SINTEF-institutter og med NTNU. Gjennom den integrerte forsknings- og undervisningsvirksomheten og nær kontakt til kunder og bransjeorganisasjoner bygger selskapet nettverk og forståelse for kundens eksisterende og framtidige behov.

SINTEF Fiskeri og havbruk AS representerer kompetanse og bransjekunnskap innenfor utnyttelse av fornybare marine ressurser. Hvert enkeltområde har tilgang på spesiallaboratorier og erfarne medarbeidere. Ved å framby disse ressursene til våre kunder enkeltvis eller i tverrfaglig kombinasjon framstår selskapet som en attraktiv samarbeidspartner. Hovedområdene er:

- *Fiskeriteknologi*; fartøy- og redskapsforskning, HMS i fiskeflåten.
- *Havbruksteknologi*; havbrukskonstruksjoner, landbaserte anlegg, drift og operasjon samt sporbarhet av marine produkter
- *ProsessTeknologi*; prosess teknologisk bearbeiding av marint råstoff til konsumprodukter, automatisering, fôr og ingredienser.
- *Marin ressursteknologi*; modellering av biomarine systemer, nye arter i oppdrett, tang- og tareproduksjon, marin bioprospektering.
- *Internasjonale prosjekter og rådgivning*; internasjonal forretningsutvikling, nasjonal og internasjonal rådgivning for bedrifter og offentlig forvaltning.

Foruten egen spisskompetanse og bransjekunnskap har selskapet følgende fortrinn:

- Gjennom samarbeid innenfor SINTEF kan selskapet i tillegg til egen kompetanse integrere teknologisk spisskompetanse fra andre industrisektorer (materialindustri, IKT, medisin, etc.) inn mot fiskeri- og havbrukssektoren.
- Gjennom et nært og forpliktende samarbeid med NTNU kan selskapet tilby næringsliv og offentlige organer integrert forskning og utdanning av kandidater med hovedoppgaver og avhandlinger knyttet til strategiske forskningsprogrammer og industrioppdrag innenfor fiskeri- og havbrukssektoren.

Disponering av grunnbevilgningen i 2013

Grunnbevilgningen på totalt 21,5 mill. kroner er for 2013 blitt anvendt innenfor hovedkategoriene faglige satsinger (83 %), profilering og resultatspredning (9 %) og internasjonalisering (8 %). De faglige satsingene omfatter SFF, SFI, deltagelse i større konsernsatsinger i SINTEF, Gemini-sentre (samarbeid med NTNU) samt egne instituttspesifikke satsinger. Når det gjelder internasjonalisering, er det fortsatt EU og fellessatsingen i Chile sammen med VESO som er blitt prioritert.

SINTEF Fiskeri og havbruk AS ivaretar et nasjonalt ansvar for å utvikle det teknologiske kompetansegrunnlaget for fiskeri- og havbruksnæringen. Dette består av fire teknologiske fokusområder: Fiskeriteknologi, Havbruksteknologi, Foredlingsteknologi og Marin ressursteknologi. Grunnbevilgningen for 2013 har i sin helhet vært anvendt til å forsterke den teknologiprofilen instituttet har fått nasjonalt ansvar for å utvikle og opprettholde. Anvendelsen har skjedd i henhold til de retningslinjene som er lagt fra Forskningsrådets side. Dette betyr i praksis at instituttet gjennom grunnbevilgningen står som oppdragsgiver i forhold til fagavdelinger når det gjelder gjennomføring av grunnfinansierte prosjekter. Dette skjer etter helt vanlige prinsipper når det gjelder timeføring, regnskap, rapportering og kvalitetssikring.

Virksomheten ved SINTEF Fiskeri og havbruk AS er først og fremst preget av oppdrag for industrien og dens organisasjoner. Dette er gjennomgående kortsiktige prosjekter der konkrete problemer skal finne sin løsning i løpet av et par år. Det ble i løpet av 2013 gjennomført ca. 595 prosjekter. Kompetanseoppbygging skjer først og fremst gjennom Forskningsrådsprosjekter og ved anvendelse av grunnbevilgningen. Mens det innenfor Forskningsrådsprosjektene er konkurranseutsetting og krav til relevans, står selskapet når det gjelder grunnbevilgningen fritt til å etablere faglige satsinger med tanke på framtidig posisjonering overfor industrien.

Ved SINTEF Fiskeri og havbruk AS blir derfor utvikling av ny teknologi som seinere skal finne sin anvendelse innenfor fiskeri- og havbrukssektoren prioritert ved anvendelse av grunnbevilgningen. Selskapet skal bidra til å utvikle teknologi som et konkurransefortrinn for næringen og må derfor være i stand til utvikle også morgendagens løsninger. Det er her en forutsetning at innovasjon også skjer med utgangspunkt i ny forskningsbasert kunnskap og ikke bare gjennom næringens egendefinerte problemstillinger. Dette er det viktigste strategiske elementet i anvendelsen av grunnbevilgningen og det er derfor avgjørende at disse ressursene anvendes til konkrete faglige satsinger og ikke bare "går inn i driften". Grunnbevilgningen gir også muligheten for å bidra til delfinansiering av enkeltforskere utenlandsopphold, publisering, formidling og kontakt med industrien. Invitasjon til deltagelse i EU-prosjekter betinger også at selskapet har egen kompetansebyggende forskning å vise til. Grunnbevilgningen har i 2013 vært fordelt til Marin ressursteknologi (11 %), Fiskeriteknologi (15 %), Havbruksteknologi (17 %), Prosess-teknologi (14 %), Bærekraft og miljø (5 %) og Tverrfaglige fellessatsinger (38 %).

Tildeling av grunnbevilgning er avgjørende for at SINTEF Fiskeri og havbruk AS skal kunne bidra til utvikling av en bærekraftig fiskeri- og havbruksnæring i et langsiktig perspektiv der teknologi fortsatt er et konkurransefortrinn. Grunnbevilgningen anvendes til spesifikke faglig strategiske satsinger og utvikling av teknologiplattformer. Dette omfatter deltagelse i konsernsatsinger i SINTEF som finansieres 50/50 av institutt og SINTEF konsern, egenandeler til SFI og egne prioriterte satsinger.

Egeninitierte strategiske satsinger

Overgangen fra basisbevilgning bestående av grunnbevilgning og strategiske instituttprogram til en ren grunnbevilgning har åpnet muligheten for i større grad å utvikle egeninitierte strategiske instituttprogram. Med utgangspunkt i gjeldende strategiplan for SINTEF Fiskeri og havbruk AS for perioden 2013-2017 har det vært gjennomført en strategisk prosess for å samle satsingene innenfor sentrale hovedområder. Prosessen ble gjennomført i 2009/2010 og programmene implementert fra 2011. Programmene er løpende til ut 2014, men vil bli forlenget videre.

Figuren foran viser de fem prioriterte satsingene som hver for seg utgjør 2-3 mill. kroner. For 2013 ble ca. 80 % av instituttets grunnbevilgning anvendt inn mot disse satsingene.

Konsernsatsinger: Ved inngangen til 2013 har det vært startet nye konsernsatsinger i SINTEF. SINTEF Fiskeri og havbruk AS deltar i to av disse:

- *Seatonomy.* Autonome systemer, dvs. systemer som er i stand til å løse delvis ustrukturerte problemer uten hjelp av mennesker, er sentrale i framtidig utnyttelse av havrommet.
- *Bio-based products from sustainable resources.* Utnyttelse av fiberbasert biomasse (f.eks. tare) til energi, fôr og kjemikalier.

SFI: Egenandel i *SFI CREATE - Center for research-based innovation in aquaculture technology.*

SFF: SINTEF Fiskeri og havbruk AS har gått inn som største eksterne partner i det nye opprettede *SFF Center for autonomous marine operations and systems - AMOS.*

Infrastruktur: SINTEF Fiskeri og havbruk AS har prioritert videre utvikling av "*Simulation, surveillance and operation laboratory*". Dette er et integrert modellerings- og simuleringslaboratorium for problemstillinger innenfor fiskeri og havbruksnæringen (rømming, spredning av lus, sikkerhet i fartøy, kystsonoplanlegging, overføring fra forsøk i Hirtshals etc.). Instituttet har også i løpet av 2013 prioritert investeringer ved laboratoriet i Hirtshals gjennom ytterligere modernisering og oppgradering. Tilveiebringelse og videre foredling av marine oljer, "*Lipidplattformen*", er et annet område som har vært prioritert.

Samarbeid med NTNU: Det nære samarbeidet med det strategiske satsingsområdet "*Marine and Coastal Development*" på NTNU bidrar til å utvikle og sikre faglige robusthet innenfor instituttets kjerneområder. SINTEF Fiskeri og havbruk AS har også et tett samarbeid med NTNU innenfor Gemini-sentrene "*Marin yngel- og planktonteknologi*", "*Bærekraftig fiskeri*" samt "*Maritim kommunikasjon*". SINTEF Fiskeri og havbruk AS og NTNU står også sammen om utvikling av selskapet Aquaculture Engineering AS ("*ACE*") i Bjugn, som er et testanlegg for havbrukskonstruksjoner.

Samarbeid med UiT Norges Arktiske Universitet: SINTEF inngikk i 2013 en samarbeidsavtale med UiT Norges Arktiske Universitet. Dette har utviklet seg svært positivt innenfor flere av instituttets fagområder.

Internasjonalt samarbeid inkl. STIM-EU

Det ble i løpet av 2013 anvendt 1,817 mill. kroner (8 %) av den tildelte grunnbevilgningen til internasjonalt samarbeid. Instituttets internasjonale engasjement mot Sør-Amerika har vært prioritert i 2013, herunder videre utvikling av selskapet i Chile. Det er også utviklingsmuligheter knyttet til fiskeri- og havbruksnæringene i Peru og Brasil og det ble i 2013 gjennomført prosjekter for peruansk industri. Et nytt prosjekt vil bli startet i Brasil våren 2014. Instituttet gjennomfører også prosjekter for den namibiske regjeringen innenfor Environmental Impact Assessment i forbindelse med fosfatutvinning i havet.

Det er arbeidet videre med utviklingen av "*The European Aquaculture Technology and Innovation Platform, EATIP*" og "*European Fisheries Technology Platform EFTP*" har vært prioritert. Instituttet har også vært engasjert innenfor utvikling av JPI, "*Healthy and Productive Seas and Oceans*". Det har i løpet av 2013 også vært tatt et initiativ til opprettelsen av EFTC ("*European fisheries technology center*") for å samle og styrke den europeiske kompetansen innenfor fiskeriteknologi. Denne kompetansen er i dag underkritisk i flere europeiske land. Instituttet ble i 2012 innvalgt som medlem i EFARO ("*European fisheries and aquaculture research organization*") og deltar herigjennom aktivt i forhold til utforming av innspill til

programmene i EU. Dette arbeidet har blitt trappet opp i 2013. Instituttet har gjennom flere år søkt å øke sin portefølje av prosjekter mot EU. Mottatte PES-midler (610 000 kroner) har gått med som bidrag til den egenfinansierte nettverksbyggingen og søknadsskrivingen.

Tildelte STIM-EU midler for 2013 (106 159 kroner) har gått inn som støtte til prosjektet APROPOS. Tildelingen bidrar til å redusere den inntektsmessige underdekningen knyttet til EU-prosjektet.

2.1.6 Skog og landskap

Nettsted: www.skogoglandskap.no

Kort presentasjon og nøkkeltall

Nøkkeltall 2013 sammenliknet med 2012						
Økonomi	2012		2013		2012	2013
	Mill. kroner	Andel (%)	Mill. kroner	Andel (%)		
Driftsinntekter						
Grunnbevilgning	37,0	18	37,7	18	209	212
Strategiske inst.progr.	3,8	2	3,3	2	79	76
Forvaltningsoppgaver	111,5	54	125,9	60	70	79
Bidraginntekter	0,0	0	12,9	6	23	24
Prosjektbev. fra Forskn.rådet	14,3	7	14,6	7	33	37
Andre driftsinntekter					66	78
Offentlig forvaltning	18,8	9	2,6	1	22	25
Næringslivet	7,3	4	4,2	2	0,95	0,98
Utlandet	4,1	2	5,4	3	9	8
Øvrige inntekter	8,5	4	3,3	2	9	4
Sum driftsinntekter	205,2		209,9		2	1
					2	0
Driftskostnader	203,0		209,2		Vitenskapelig produksjon	
					92	79
Driftsresultat	2,2	1,1	0,7	0,3	12	9
					0	0
					0,88	0,65

Norsk institutt for skog og landskap (Skog og landskap) er underlagt Landbruks- og matdepartementet, og ved utgangen av 2013 hadde instituttet 221 ansatte. Instituttet har hovedkontor på Ås i Akershus, og regionkontorer i Nord-Norge, Midt-Norge og Vest-Norge. Kontoret i Nord-Norge er samlokalisert med Bioforsk på Holt i Tromsø. Instituttet er organisert i fem fagavdelinger: Landskapsressurser, Arealinformasjon, Skogressurser, Skogteknologi og Biologi og miljø. De to førstnevnte har hovedsakelig infrastrukturoppgaver og kunnskapsstøtte for forvaltning og næring som oppgaver, men også noe forskning. De tre sistnevnte er forskningsfokuset, men har også noe forvaltningsrelaterte oppgaver. I tillegg har instituttet en avdeling for interne tjenester. Instituttet omfatter også Norsk genressurscenter med formål å sikre en effektiv og bærekraftig forvaltning av nasjonale genressurser i husdyr, planter og skogtrær.

Skog og landskaps formål og rolle er:

- *Norsk institutt for skog og landskap* er et nasjonalt institutt for kunnskap om arealressurser. Instituttet skal forske og framskaffe informasjon knyttet til skog, jord, utmark og landskap.
- *Norsk institutt for skog og landskap* skal formidle kunnskap for bærekraftig forvaltning og verdiskaping til myndighetene, til næringslivet og allmennheten.
- *Norsk institutt for skog og landskap* skal bygge opp og vedlikeholde den nødvendige kompetanse som nasjonalt faginstitut, og forskningen skal være på høyt internasjonalt nivå. Instituttet skal ha en fri og uavhengig stilling i alle faglige spørsmål.

Den største delen av Skog og landskaps forskningsområder er knyttet til skogområdet, dvs. problemstillinger i tilknytning til bærekraftig skogbruk og verdiskaping. I dette inngår forskning langs verdikjeden fra genetikk og planteforedling – skogskjøtsel – biologisk mangfold i skog – skoghelse – trebruk – økonomi og logistikk. I tilknytning til skogforskningen ligger også Landskogstakseringen som bidrar til kunnskap om skogenes utvikling. De første landskogstakster ble foretatt i 1919. Etter etableringen av Skog og landskap har instituttet også utviklet en voksende forskningsvirksomhet innenfor fagområdet landskap- og arealforskning. Skog og landskap er medeier i Norsk senter for bioenergiforskning sammen med NMBU og Bioforsk, og er partner i Forskningscenter for miljøvennlig energi (FME), Cenbio.

Viktige hendelser og oppgaver i 2013:

- Skog og Tre konferanse 2013: Skog og landskap bidro med mange foredrag som ble godt tatt imot. Skog og tre samler bred deltakelse fra aktører knyttet til skognæringen og skogforvaltningen i Norge.
- Arrangør av stor IUFRO-konferanse på Honne/Lillehammer 2.-5. juni med ca. 60 deltakere fra 16 land.
- Viktig år for dokumentasjon av naturlig og menneskelig påvirkning av norsk skog; blant annet ble tre internasjonale forskningsartikler publisert på bakgrunn av instituttets studier i Trillemarka.
- Prosjekt «Carbon Castles» iverksatt. Dette forskningsrådsfinansierte prosjektet har som formål å kartlegge samspillet mellom granbarkbillen og dens vertstre (gran) og blåvedsoppen som hjelper billene med å drepe trær. Prosjektet skal kvantifisere genuttrykket i trær, biller og sopp ved bruk av Skog og landskaps eget Next Generation Sequencing (NGS) utstyr. Målet er å lage et «molekylærøkologisk portrett» av hva som skjer når billene og soppen sammen gir seg i kast med granas velutviklede forsvarssystemer. Internasjonale samarbeidspartnere er University of British Columbia i Vancouver, Canada, Kungliga tekniska högskolan i Stockholm og University of Pretoria i Sør-Afrika.
- Videreutvikling av tredje generasjons gensekvenseringsutstyr for å gjøre genomdata lettere tilgjengelig. Utstyret representerer en kraftig spydspiss for genforskningen og gjør Skog og landskap interessante for andre forskermiljøer.
- Forskere fra Skog og landskap deltok og bidro med foredrag på en rekke nasjonale og internasjonale forskerkonferanser og fagmøter.
- Norge påtar seg presidentskapet i IBFRA (International Boreal Forests Research Association) som vil medføre at instituttet får en aktiv og sentral rolle i den boreale skogforskningen framover.

Disponering av grunnbevilgningen i 2013

Basisbevilgningen i 2013 var på 40,0 mill. kroner (mot 39,4 mill. kroner i 2012 og 39,8 mill. kroner i 2011). I dette inngikk midler til strategiske instituttprogrammer (SIP) med 1,6 mill. kroner. Slik som tidligere år ble det avsatt midler til drift av instituttets nasjonale skogbibliotek-tjenester; 1,8 mill. kroner i 2013. Retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutt ligger til grunn for bruk av grunnbevilgningen. Prioritering av ressursene er gjort i samsvar med strategiske mål for virksomheten, og med formål å få mest mulig forskning og framtidsrettet oppbygging av tilsattes kompetanse.

Strategiske instituttsatsinger

Totalt til strategiske instituttsatsinger ble det avsatt 15 mill. kroner (38 %), inkludert SIP-midler (1,6 mill. kroner). Fra 2007 har Skog og landskap hatt en ordning med Strategiske Grunnbudsjett Program (SGB). Denne ordningen vurderes å være meget vellykket. En SGB skal fokusere på strategiske tema, normalt over en treårsperiode, men kan forlenges ved behov. Dette gir en helhetlig og strategisk anvendelse av grunnbudsjettet. Alle SGB-er er forankret i instituttets hovedstrategier: Klima – Ressursforvaltning og miljø – Verdiskaping – "bioøkonomi".

I 2013 pågikk seks SGB-er, hver med 2 - 2,5 mill. kroner, samlet 13,5 mill. kroner:

- SGB Klima: Effekter av klima og klimaendringer på skog
Mål: Økt kompetanse i skoggenetikk og skoghelse relatert til et endret klima og tiltak for å møte disse, med særlig vekt på økt forståelse av epigenetikk og forsvarsmekanismer hos gran for bruk i foredling som klimatilak, og økt innsikt og forståelse av skadegjørende organismers spredning i Norge i et endret klima.
Prosjektperiode: 2012 – 2014. Totalt budsjett: 7,1 mill. kroner, herav 2,5 mill. kroner i 2013.
- SGB Ressursforvaltning: Framskog
Mål: Videreutvikling av norske skogmodeller og beslutningsstøtteverktøy. Instituttets langsiktige feltforsøk gir viktige data inn i modellene. Bakgrunnen er blant annet de utfordringene skogbruket står ovenfor i forhold til arealdifferensiering, f.eks. valg mellom ekstensiv eller intensiv skogsdrift, valg av områder for skogreising, skjøtsel for optimal C-binding, avveining av miljøverdier i forhold til skogproduksjon eller prioritering av bestand for skjøtselstiltak.
Prosjektperiode: 2012 – 2014. Totalt budsjett: 7,0 mill. kroner, herav 2,5 mill. kroner i 2013.
- SGB Miljø: Konsekvenser av skogbruk for karbonbinding og arts mangfold
Mål: Klarlegge betydning av skogbruk for skogøkologiske prosesser og funksjoner med særlig vekt på biologisk mangfold, strønedbrytning og karbon i ulike skogtyper, og hvordan forskjellene mellom kulturskog og naturskog framstår i denne sammenheng.
Prosjektperiode: 2012 – 2014. Totalt budsjett: 7,1 mill. kroner, herav 2,5 mill. kroner i 2013.
- SGB Verdiskaping/Trebruk: Brannbeskyttelse
Mål: Utvikle nye og innovative løsninger og samtidig forbedre gamle metoder innenfor brannbeskyttelse av tre. Prosjektet vil bidra til økt bruk av tre, og skal dessuten undersøke rollen forskningsinstituttet har innenfor «grønn innovasjon» i forhold til industriens innovasjonspotensial.
Prosjektperiode: 2012 – 2014. Totalt budsjett: 7,0 mill. kroner, herav 2,5 mill. kroner i 2013.
- SGB Landskap: Struktur og endring i jordbrukslandskapet
Mål: Utvikle metoder og analyse som med utgangspunkt i overvåkingsprogrammet for jordbrukslandskap gir økt kunnskap om landskapsmessige konsekvenser av strukturendringene i jordbruket, og bidrar til en internasjonalisering av landskapsforskningen ved instituttet. Som følge av at Styret i 2011 vedtok å satse på etablering av en forskningsgruppe ved Regionkontoret i Nord-Norge innenfor samme temaområde, ble SGB-en utvidet til også å omfatte denne satsingen.
Prosjektperiode: 2012 – 2014. Totalt budsjett: 12,9 mill. kroner, herav 4,0 mill. kroner i 2013.
- SGB Tremodifisering og klima
Mål: Framskaffe ny informasjon om de biokjemiske mekanismene til vednedbrytende sopp i modifisert trevirke, og hvilke følger endringer i klima og prosess/produksjonsparametre har på nedbrytningen av modifisert tre. Dette bidrar til overordnet mål om økt bruk av tre.
Prosjektperiode: 2010 – 2013. Totalt budsjett: 6,7 mill. kroner, herav 1,0 mill. kroner i 2013.

Instituttet hadde i 2013 to strategiske instituttprogrammer (SIP) med en økonomisk ramme på 1,6 mill. kroner til sammen i 2013:

- SIP Greenwood “Increasing wood deliveries and environmental quality”
Mål: Bidra til å realisere ambisjonene knyttet til økt avvirkning gjennom mer effektiv driftsteknikk, og samtidig reduserte miljøbelastninger som følge av økt hogstaktivitet. Mange av utfordringene var knyttet til økt utnyttelse av skog som står i bratt og vanskelig terreng. Planlegging og økt produksjon for drifter med taubaner var en sentral del av prosjektet.
Prosjektperiode: 2008 – 2013. Totalt budsjett: 12,0 mill. kroner, herav 0,4 mill. kroner i 2013.
- SIP Landscape change
Mål: Utvikle kunnskap omkring landskapstypenes beskaffenhet, landskapskarakter, og den geografiske fordeling av landskapskarakteristika. Denne kunnskapen skal understøtte instituttets oppgaver innenfor landskapsovervåking og bidra til en kritisk vurdering og en videre utvikling av virkemiddelapparatet i landskapspolitikken. Programmet skal vektlegge metoder for beskrivelse av landskapsendring, analyse av drivkrefter bak endringene og hvilken effekt virkemiddelapparatet har på landskapsendring og på oppfyllelse av landskapspolitiske mål.

Prosjektperiode: 2008 – 2014 Totalt budsjett: 9,4 mill. kroner, herav 0,8 mill. kroner i 2013.

Forprosjekter og ideutviklingsprosjekter

Til denne type innsats ble det brukt ca. 12,5 mill. kroner (31 %). Inkludert i dette beløpet inngår også noen egenandeler som medfinansiering i EØS- og EU-prosjekter.

Nettverksbygging og kompetanseutvikling

Til sammen ble det brukt 10,6 mill. kroner (vel 26 %) til dette, fordelt slik:

- Nettverksbygging: Det er strategisk viktig for instituttet å holde fokus på nettverksbygging nasjonalt og internasjonalt. I 2013 ble et brukt ca. 2,1 mill. kroner til dette.
- Kompetanseoppbygging og faglig utvikling: Instituttets kompetanse og faglig retning vurderes ut fra forskningspolitiske føringer og brukerbehov. Det er videre en forutsetning at instituttet har en kjerne av tilsatte med kompetanse innenfor de grunnleggende vitenskapelige disipliner tilknyttet instituttets fagområder. Bruken av bevilgningen til kompetanseoppbygging og faglig utvikling er i stor grad lagt til fagseksjonene og benyttes for å styre og utvikle den enkelte seksjon. Det ble brukt ca. 3 mill. kroner til kompetanseoppbygging og faglig utvikling i 2013.
- Formidling og publisering: I tillegg til tradisjonell formidling og publisering fra de enkelte forskningsprosjektene, er det nødvendig å sørge for gi informasjon ut over dette til blant annet allment tilgjengelige elektroniske medier og andre forskningsfaglige fora for å sikre kvalitet og integritet. Det ble brukt ca. 1,7 mill. kroner til dette i 2013.
- Doktorgradsarbeid og veiledning av doktorgradsstudenter: Skog og landskap har noen stipendiater som instituttet har valgt å finansiere over grunnbudsjettet fordi det trengs å utvikle kompetanse som universitetene ikke dekker. I 2013 ble det brukt drøyt 3,0 mill. kroner til dette inkl. veiledning. En av stipendiatene som disputerte i 2013 var delfinansiert fra disse midlene.
- Kvalitetssikring og planlegging av forskningsprosjekt: Kostnader til kvalitetssikring og planlegging av forskningsprosjekt var i 2013 ca. 0,8 mill. kroner.

Vitenskapelig utstyr

I 2013 ble det brukt svært lite fra basisbevilgningen til vitenskapelig utstyr. Noe mindre utstyr er kjøpt i SGB-ene, til gensekvensieringslaboratoriet og i forprosjektene. I tillegg brukes noe til vedlikehold av forskningsinfrastruktur (enklere laboratoriedrift, databaser og feltfasiliteter).

Internasjonalt samarbeid

Instituttets forskere deltar på bred front i internasjonalt forskningssamarbeid og på en rekke relevante konferanser. Instituttet deltar i SNS-samarbeid, i mange COST-actions, Nord-Forsk, og flere EØS-prosjekter. I flere av forskningsprosjektene deltar sterke internasjonale forskergrupper, men instituttet er ikke med i mange EU-prosjekter. Skog og landskap har også ledelsen av en IUFRO-gruppe: IUFRO WP 1.01.01. *Boreal forest silviculture and management*. Direktøren har vært medlem av Steering Committee i International Boreal Forest Research Assosiation (IBFRA), og en avdelingsdirektør ble i 2012 valgt til president i samme organisasjon. Skog og landskap er aktivt medlem i European Forest Institute EFI og deltar i Annual Conference, og forskningsdirektøren deltar i Advisory Group i EFINORD som er EFIs Regional Office for Norden, Østersjølandene, Island, Irland og Skottland.

STIM-EU

Skog og landskap har i 2013 ikke mottatt midler fra STIM-EU.

2.1.7 Veterinærinstituttet

Nettsted: www.vetinst.no

Kort presentasjon og nøkkeltall

Nøkkeltall 2013 sammenliknet med 2012						
Økonomi	2012		2013		2012	2013
	Mill. kroner	Andel (%)	Mill. kroner	Andel (%)		
Driftsinntekter					Ansatte	
Grunnbevilgning	19,7	5	20,9	6	Årsverk totalt	332 332
Strategiske inst.progr.	3,0	1	1,8	1	Herav kvinner	217 219
Forvaltningsoppgaver	132,7	36	133,3	38	Årsverk forskere	154 155
Bidragsinntekter	119,8	33	92,7	26	Herav kvinner	83 84
Prosjektbev. fra Forskn.rådet	39,1	11	34,2	10	Andel forskerårsv. (%)	46 47
Andre driftsinntekter					Antall ansatte med doktorgrad	128 128
Offentlig forvaltning	1,5	0	0,0	0	Herav kvinner	65 68
Næringslivet	22,6	6	31,7	9	Ans. med doktorgrad pr. forskerårsv.	0,83 0,83
Utlandet	15,8	4	23,9	7	Doktorgradsstudenter ved instituttet	15 10
Øvrige inntekter	11,3	3	15,1	4	Herav kvinner	12 9
Sum driftsinntekter	365,5		353,4		Avlagte doktorgrader (totalt)	6 10
					Herav kvinner	5 5
Driftskostnader	369,5		351,9		Vitenskapelig produksjon	
					Antall artikler i periodika og serier	127 123
Driftsresultat	-4,0	-1,1	1,5	0,4	Antall artikler i antologier	5 2
					Antall monografier	0 0
					Publikasjonspoeng pr. forskerårsverk	0,67 0,68

Veterinærinstituttet er et nasjonalt beredskaps- og forskningsinstitutt som gjennom forskning og utviklingsarbeid skal produsere kunnskap, tjenester og løsninger innenfor dyrehelse, fiskehelse, dyrevelferd og fôr- og mattrygghet. Veterinærinstituttet er myndighetenes viktigste kunnskapsleverandør ved overvåking, forebygging, rådgiving, oppklaring og håndtering av alvorlige smittsomme sykdommer (fisk, landdyr, zoonoser), og instituttet bistår i forebygging og håndtering av kriser forårsaket av helseskadelige forbindelser og smittestoffer i fôr og mat. Veterinærinstituttet yter tjenester og formidler kunnskap til næring, fagpersonell og dyreeiere, og instituttets bidrag til lønnsom og levedyktig næringsvirksomhet er primært gjennom å forebygge mot sykdom/tap samt bidra til trygg mat. Instituttet er eiet av Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet som stiller årlige beløp til instituttets disposisjon. Instituttet mottar også en basisbevilgning til forskning fra Norges forskningsråd. Beløpene disponeres i tråd med tildelingsbrev fra eierdepartementene og Forskningsrådet.

En ny forskningsstrategi for perioden 2014-2019, ble godkjent av styret i desember. Et overordnet mål er å øke den samlede forskningsproduksjonen og kvaliteten på forskningen. Forskningen skal understøtte instituttets rolle som beredskapsinstitusjon og bidra med kunnskap og kompetanse av høy kvalitet og relevans til anvendelse i forvaltning og næring. Fiskehelse har de siste årene vært det viktigste satsingsområdet for instituttet innenfor forskning. Globalt har det blitt større og større fokus på at helse hos menneske, dyr og miljø henger sammen, og dette har resultert i etablering av begrepet "Én helse". Helseeffekter av smittestoffer og giftstoffer står sentralt her og er områder Veterinærinstituttet prioriterer høyt. Dyrevelferd har også stort fokus. Innenfor kjerneområdene skal forskningen innenfor fiskehelse, én helse og dyrevelferd styrkes og ha et langsiktig perspektiv. Innenfor disse strategiske satsingsområdene er det identifisert tema som skal prioriteres spesielt. Veterinærinstituttets samfunnsoppdrag krever bred fag- og kompetanseprofil. Bredder versus spiss er en utfordring. Veterinærinstituttets forskningsstrategi har som mål å bli best på noen fagområder, ha robuste og relevante forskergrupper, være deltaker i de mest relevante nasjonale og internasjonale forskernettverk og styrke internasjonalisering av forskningen.

Total FoU på vel 57 mill. kroner i 2013 er ca. 5 % lavere enn i 2012. Fordeling på finansieringskildene Forskningsrådet, EU og andre er henholdsvis 62 % (56, 78, 80), 35 % (19, 9, 6) og 25 % (25,13, 14) (tall for 2012, 2011, 2010 i parentes). EU-finansiering har hatt en betydelig økning i perioden 2010 til 2013 (fra 3,8 mill. kroner til 20,2 mill. kroner). Økning i EU-finansiering av forskningen er et resultat av strategisk satsing. Det er innenfor mattrygghetsområdet instituttet har de fleste EU-prosjektene. Det har vært mer utfordrende å skaffe EU-midler til fiske- og dyrehelseområdene.

Et vesentlig resultat av forskning er antall og kvalitet på vitenskapelige publikasjoner. 125 vitenskapelige artikler i internasjonale fagtidsskrift med vurderingsordning (87 i nivå 1 og 38 i nivå 2) i 2013 var fordelt på fiskehelse 40 % (44, 36), dyrehelse/velferd 33 % (38, 39), mattrygghet 15 % (8, 15) og miljø 7 % (3, 10) (tall for 2012 og 2011 i parentes). Fra 2010 (17) til 2013 (38) har det vært en betydelig økning i andel nivå 2 publikasjoner. Et annet viktig resultat av forskningen er utvikling av kompetanse og kapasitet. Ti doktorgradsstipendiater disputerte i 2013, hvorav seks var ansatt hos instituttet, mens fire utførte store deler av sitt arbeid på Veterinærinstituttet under veiledning av instituttets forskere. Instituttet har på de fleste områdene nådd resultatmålene i 2013. Det har vært arbeidet spesielt med utvikling av faglige tyngdepunkt, robuste forskergrupper og strategiske nettverk med tanke på internasjonalisering av forskningen.

Noen eksempler på forskningsresultater innenfor fiskehelseforskning og EU-finansiert forskning framkommet i 2013 som har betydning både for forvaltningen (myndighetene) og næringsutvikling er:

- EU-finansiering av kunnskapsutvikling innenfor matbakteriologi er betydelig, og instituttet deltar i seks EU-prosjekter, hvorav et ble avsluttet (Baseline) og et påbegynt (ECsafeSEAFOOD) i 2013. Resultater fra disse prosjektene har allerede fått anvendelse hos forvaltning så vel som hos næringsaktører, både nasjonalt og internasjonalt, som grunnlag for forebygging av matbåren sykdom. Dette gjelder spesielt *Listeria* i fisk og produksjon av sammensatte matprodukter.
- Lakselus og infeksjonssykdommer er alvorlige flaskehals for videreutvikling av en bærekraftig havbruksnæring. Det foregår en løpende teknologisk utvikling i oppdrettsnæringen med det mål å styrke bærekraften. Veterinærinstituttet bidrar i dette arbeidet ved å evaluere betydningen for fiskehelse og velferd. Instituttet har også en betydelig forskningsaktivitet på videreutvikling av modeller for smittespredning og smitteforekomst i havbruksnæringen. Disse modellene er tatt i bruk av forvaltningen i bekjempelsen av lakselus. SIP-en, «Modern tools» ble avsluttet første halvår 2013, og blant resultatene var karakterisering av flere nye smitteagens av betydning for fiskehelse. Disse resultatene er viktige for å avklare årsakssammenhenger og sette inn tiltak for forebygging av sykdom.

Disponering av grunnbevilgningen i 2013

Basisbevilgningen fra Forskningsrådet i 2013 på 22,3 mill. kroner bestod av en grunnbevilgning (20,8 mill. kroner) og et strategisk instituttprogram (1,5 mill. kroner) (bevilgningstall). Ca. 30 % av basisbevilgningen har vært brukt til langsiktige (4-5 år) strategiske instituttsatsninger (SIS-er). Resterende bevilgning har vært disponert til egenandel ved Forskningsråds- og EU-finansiert forskning, akkvisisjon, forskningsledelse, veiledning av PhD-stipendiater og mastergrads-studenter, mindre egeninitierte prosjekter, publisering av artikler, kongressdeltagelse, arrangement av kongresser og refererearbeid for tidsskrift og fagfellevurdering og bedømmelse av forskningsprosjekter mm.

Strategiske instituttsatsninger (6,3 mill. kroner)

Veterinærinstituttet må innhente mesteparten av sine forskningsmidler fra Forskningsrådet og EU i fri konkurranse med andre søkere. De fleste prosjektbevilgninger er av kortsiktig karakter og strengt resultatorienterte og er i økende grad anbudsutlysninger. Det er ikke alltid samsvar mellom prioriteringene i programmer og langsiktig kunnskaps- og kompetanseutvikling på forsknings-

områder av spesiell betydning for forskningsbasert forvaltningsstøtte og beredskap. På noen områder der det er vanskelig med ekstern finansiering og det er behov for kompetanseutvikling og kunnskapsproduksjon, må dette finansieres internt. Den viktigste kilden er grunnbevilgningen. Det er strategiske instituttsatsinger (SIP og SIS) som i hovedsak muliggjør utvikling av langsiktig kunnskaps- og kompetanseutvikling. En bærekraftig basisfinansiering er derfor helt avgjørende for Veterinærinstituttets videreutvikling som forskningsbasert forvaltningstøtteinstitusjon. De strategiske satsingene er ment å møte framtidige behov for kompetanse og kunnskap hos forvaltningen (offentlig sektor) og næringsliv, og samtidig bygge opp under Veterinærinstituttets formål og strategiske prioriteringer. En oversikt over de strategiske instituttsatsinger (SIS og SIP) er gitt i tabellen nedenfor (budsjett i 1000 kroner):

Tittel og prosjektperiode	2013	2014	2015	2016
Modern tools for the study of host-agent interactions (2008-2013) (SIP)	1 771			
Gastrointestinal helse (2010-2014)	1 550	600		
MucoPath - Models of mucosal pathogenesis in fish (2012-2015)	2 700	2 700	2 700	2 000
Epidemiologi/lakselus (2013-2015)	200	1 200	1 200	400
Fungi and mycotoxins in a «One health» perspective (2014-2018)	100	3 500	3 500	3 500
Dyrevelferd (2014-2017)		1 000	1 000	1 000
SUM	6 321	9 000	8 400	6 900

I tillegg deltar Veterinærinstituttet i en strategisk instituttsatsing på matområdet (2012 - 2016) sammen med Nofima, Bioforsk og NILF.

I 2013 er 27 % av basisbevilgningen fra Forskningsrådet brukt strategisk innenfor forskning på fiske sykdommer/fiskehelse. Mye av kunnskapen som utvikles innenfor blå sektor (fiskehelse) er meget relevant også innenfor grønn sektor (dyrehelse). SIS-ene har alle innbakt en del strategisk grunnforskning. Kunnskap og kompetanse som produseres er ofte generisk. Den siste Forskningsrådsfinansierte SIP-en, “Modern tools for the study of host-agent interactions of emerging fish diseases” ble avsluttet i første halvdel av 2013. Den har resultert i viktig og relevant kompetanse og kunnskapsutvikling. Mange av resultatene har hatt stor relevans både for forvaltning og næringsaktører, og er også publisert i vitenskapelige tidsskrift.

Innenfor fiskehelse er helseproblem assosiert med infeksjøs agens, og helseproblem assosiert med komponenter i mat/fôr viktige områder. I 2010 ble gastrointestinal helse utpekt som et satsningsområde, med spesielt fokus på interaksjon mellom sykdomsagens og gastrointestinal mukosa. 6,2 mill. kroner ble avsatt til en 4-årig strategisk intern satsing (SIS) på dette området, inklusiv en stipendiat (1,55 mill. kroner pr. år). Stipendiaten er forventet å disputere i løpet av 2014.

For videre styrking av fiskehelseforskningen ble det i 2012 avsatt 10,8 mill. kroner til oppstart av en 4-årig strategisk instituttsatsing (SIS) innenfor infeksjonssykdommer hos fisk “MucoPath-Models of mucosal pathogenesis in fish”, som har som mål å utvikle ny viten om samspillet mellom vert og patogen i og på slimhinneoverflater hos laks. SIS-en er samtidig et forsøk på å samle og organisere forskere på tvers av seksjoner og avdelinger på instituttet, og det er også inkludert internasjonalt samarbeid. SIS-en har allerede produsert viktig kunnskap som også er vitenskapelig publisert.

Instituttets nye forskningsstrategi utpeker Ën Helse som prioritert fagområde. Muggsopp finnes overalt i mange ulike former. Noen muggsopper kan i seg selv være skadelige, mens andre produserer giftstoffer som havner i fôr og matvarer. Klimaendringene vil også medføre flere sopprelaterte utfordringer. I 2013 igangsatte Veterinærinstituttet arbeidet med å få etablert en SIS på sopp og soppgifter i et Ën helse perspektiv, dvs. plante, dyre- og humanhelse sett i sammen-

heng med hverandre. Instituttet har lenge hatt en unik kompetanse innenfor mykologi, mykotoksintoksikologi og -kjemi. Denne SIS-en starter opp i 2014 og er tverrfaglig og inkluderer samarbeid mellom mykologer, kjemikere, toksikologer, patologer og epidemiologer. Satsingen er knyttet sammen med relaterte pågående prosjekter.

Dyrevelferd er også et strategisk prioritert fagområde. Det pågår arbeid med å etablere en SIS på området helserelatert dyrevelferd. I 2013 ble det også påbegynt et arbeid for å etablere en SIS innenfor epidemiologi. Med etableringen av de nye SIS-ene innenfor dyrehelse- og velferdsområdet vil dette utgjøre ca. 20 % av basisbevilgningen i 2014.

Forprosjekter/ideutviklingsprosjekter (0,7 mill. kroner)

Forprosjekter/ideutviklingsprosjekter kan karakteriseres som små, egeninitierte prosjekter innenfor strategisk viktige fagområder som det er vanskelig å få ekstern finansiering til, samt til mindre tilskudd til pågående forskningsprosjekter. Denne satsingen er forventet å bidra til utvikling av strategisk kompetanse og kunnskap for Veterinærinstituttet.

Egenandel til forskningsprosjekter (4,9 mill. kroner)

Det er brukt 1,2 mill. kroner som egenandel i forbindelse med EU prosjekter. I tillegg er det brukt 3,7 mill. kroner til egenandeler i andre forskningsprosjekter.

Nettverksbygging og kompetanseutvikling (10,75 mill. kroner)

Dette punktet inkluderer flere tiltak som nettverksbygging nasjonalt og internasjonalt, oppbygging av instituttets egenkompetanse, aktiv medvirkning i doktorgradsutdanning, spesielle tiltak for publisering og formidling samt kvalitetssikring av forskningens resultater. I 2013 har instituttet videreført arbeidet med å styrke eksisterende og etablere nye forpliktende faglige nettverk og reelle samarbeidsrelasjoner med relevante gode fag- og forskningsmiljø nasjonalt og internasjonalt (ca. 2,0 mill. kroner):

Strategisk nasjonal nettverksbygging med fokus på flytting til Ås:

- Styrking av samarbeidet mellom institusjonene som skal danne nye Campus Ås.
- Forskningssamarbeidet med Nofima er blitt ytterligere styrket
- "Senter for biofilmforskning" har sikret et tett samarbeid mellom relevante forskergrupper ved Veterinærinstituttet, Nofima og UiO. Resultater fra denne forskningen har blant annet ført til forsøk på kommersialisering, og et aksjeselskap ledet av Kjeller Innovasjon er etablert.
- Instituttene ("4 pluss 2") har etablert en plattform med det mål å øke forskningssamarbeidet.
- Samarbeid mellom tre eller flere institusjoner på fagområdene mattrygghet, bioinformatikk, biprodukter, fiskehelse, biofilm, mage-tarmhelse, mykotoksiner og dyrevelferd.
- Oppbygging av instituttets egenkompetanse ved flere forskersamlinger på spesifikke tema.

Strategisk internasjonal nettverksbygging:

- Deltakelse på internasjonale kongresser og møter.
- Samarbeid og forskerutveksling med bl.a. Japan, Australia og Canada.
- I 2013 deltok Veterinærinstituttet i sju EU-prosjekter finansiert via EUs rammeprogram (Cooperation) (koordinator for tre prosjekter og arbeidspakkeleder i to prosjekter) og fire ERA-NET-prosjekter (EMIDA – koordinator på ett). Veterinærinstituttet deltar også i flere COST-aksjoner og hadde tre Marie Curie stipendiater i 2013.
- EU-prosjektet, ECsafeSEAFOOD (7RP, Cooperation) hadde oppstart i februar 2013.
- Veterinærinstituttet deltar aktivt i EU-RL nettverkene både innenfor dyrehelse, fiskehelse, fôr- og mattrygghet.
- Veterinærinstituttet er OIE referanselaboratorium for *Gyrodactylus salaris* og Infeksiøs lakseanemi (ILA).
- Utvikling av bilaterale forbindelser med institusjoner og organisasjoner i regioner med potensial innenfor akvakultur.

- Instituttet er vertskap for Nordisk Metodikkomité for Næringsmidler (NMKL) sitt generalsekretariat.

Aktiv medvirkning til doktorgradsutdanning og mastergradsutdanning:

- Ca. 3,15 mill. kroner ble benyttet til veiledning av PhD-stipendiater (17) og mastergradsstudenter (6). Aktiv deltagelse i master- og doktorgradsutdanning er av stor betydning for videreutvikling av Veterinærinstituttet som forskningsinstitutt. Det arbeides systematisk med styrking av kvalitet på PhD-arbeidet, gjennomføringstid, samt utvikling av veilederkompetanse.

Kvalitetssikring av forskningens resultater inklusiv forskningsledelse/støtte:

- Støttefunksjonene for forskerne vedrørende innhenting av eksterne forskningsmidler og oppfølging av pågående prosjekter er styrket, både når det gjelder støtte til utvikling av søknader inkl. budsjettering, forhandling og prosjektoppfølgning inkl. fag og regnskap. Ca. 2,9 mill. kroner er brukt til dette. Sammen med NVH har instituttet en EU-koordinator med formål å bidra til økt deltakelse i EU-prosjekter.

Akkvisisjon:

- 3,2 mill. kroner ble brukt i forbindelse med utvikling av søknader til Forskningsrådet og EU. Kostnader for å utvikle EU-søknader spesielt i 2013, beløp seg til 1,3 mill. kroner, hvorav en andel vil bli dekket av PES-midler.
- Veterinærinstituttet sendte tre søknader til COST om opprettelse av nye COST-aksjoner, på områder hvor instituttet er aktive.
- Det var få nye utlysninger i FP7 i 2013, siden FP7 gikk mot slutten. Derfor ble ressurser brukt til å forberede mot Horisont 2020. De fleste seksjonene ble presentert for mulighetene i Horisont 2020 og forklart hvordan de med enkle grep kan holde seg orientert om mulighetene som eksisterer.
- Instituttet har også deltatt i et antall ERA-NET-søknader, særlig ANIHW.

STIM-EU

Veterinærinstituttet er tildelt 143 234 kroner i STIM-EU midler i 2013. Bruken av midlene er omtalt ovenfor.

2.2 Forvaltningsinstituttene utenfor basisfinansieringssystemet

Forskningsrådet har også i 2013 videreført ordningen med strategiske satsinger til Havforskningsinstituttet og NIFES. Disse strategiske satsingene skal følge opp og bygge opp under de forvaltningsmessige kunnskapsbehov og de forskningspolitiske prioriteringer som er gitt i overordnede, styrende dokumenter fra Nærings- og fiskeridepartementet. Kunnskapsoppbygging og forskerrekuttering i instituttene skal stå sentralt.

2.2.1 Havforskningsinstituttet

Nettsted: www.imr.no

Havforskningsinstituttet er et nasjonalt rådgivende forskningsinstitutt, organisert som et ordinært forvaltningsorgan underlagt Nærings- og fiskeridepartementet. Samfunnsoppdraget er sektor-overgripende: Havforskningsinstituttet skal utvikle det vitenskapelige grunnlaget for bærekraftig forvaltning av ressursene og miljøet i de marine økosystemene.

Kyst- og havområdene omfatter store ressurs- og miljøverdier. Myndighetenes visjon om en seksdobling av den marine verdiskaping innen 2050, setter store krav til Havforskningsinstituttet. Havområdene under nasjonal jurisdiksjon er om lag 2 mill. km² - seks ganger større enn landarealet. Klimaendringer gir stadig større isfrie havområder, og en ser endringer i bestandsutbredelse og -dynamikk som har betydning for forvaltningen av felles marine verdier. En stadig

raskere utvikling i marint næringsliv, internasjonale forpliktelser, og en moderne norsk lovgivning har utvidet behovet for vitenskapelig kunnskapsstøtte for fiskeri- og akvakulturforvaltningen, så vel som for havmiljøforvaltning, naturtypekartlegging, forvaltningsplanarbeid etc.

Kort presentasjon og nøkkeltall

Nøkkeltall 2013 sammenliknet med 2012						
Økonomi	2012		2013		2012	2013
	Mill. kroner	Andel (%)	Mill. kroner	Andel (%)		
Driftsinntekter					Ansatte	
Grunnbevilgning	-	-	-	-	Årsverk totalt (**)	700 726
Strategiske inst.progr.	-	-	-	-	Herav kvinner	238 247
Forvaltningsoppgaver	499,4	54	565,5	54	Årsverk forskere	242 242
Bidraginntekter	0,0	0	199,9	19	Herav kvinner	72 71
Prosj.bev. fra Forskn.rådet (*)	86,0	9	108,8	10	Andel forskerårsv. (%)	35 33
Andre driftsinntekter					Antall ansatte med doktorgrad	198 215
Offentlig forvaltning	147,0	16	0,0	0	Herav kvinner	59 65
Næringslivet	43,9	5	0,0	0	Ans. med doktorgrad pr. forskerårsv.	0,82 0,89
Utlandet	53,5	6	52,6	5	Doktorgradsstudenter ved instituttet	16 12
Øvrige inntekter	88,0	10	116,6	11	Herav kvinner	12 8
Sum driftsinntekter	917,9		1043,4		Avlagte doktorgrader (totalt)	8 7
					Herav kvinner	7 5
Driftskostnader	933,0		1049,3		Vitenskapelig produksjon	
					Antall artikler i periodika og serier	255 255
Driftsresultat	-15,2	-1,7	-5,8	-0,6	Antall artikler i antologier	3 5
					Antall monografier	0 0
					Publikasjonspoeng pr. forskerårsverk	0,65 0,60

(*) Inklusive strategiske satsinger gjennom Forskningsrådet (tidl. SIP)

(**) Inklusive skipspersonell

Det tidligere Fiskeri- og kystdepartementet ga følgende bestilling på MRS-delmål i tildelingsbrevet for 2013:

1. Samle, forvalte og tilgjengeliggjøre *data* om marine økosystemer
 - a. Havforskningsinstituttet skal sørge for nødvendig kartlegging og overvåking av marine ressurser og marint miljø på havet og langs kysten, som grunnlag for forskning og rådgivning.
 - b. Instituttet har et hovedansvar for å samle, forvalte og gjøre tilgjengelig alle nasjonale marine data.
 - c. Viktige tidsserier av marine data skal prioriteres.
2. Levere internasjonalt ledende *forskning*
 - a. Utvikle ny kunnskap som grunnlag for råd om havbruk.
 - b. Utvikle bedre metoder for måling, bestandsvurderinger og forvaltningsrådgivning.
 - c. Utvikle ny relevant kunnskap om de marine økosystemene.
3. Levere forskningsbaserte *råd* og tjenester av riktig kvalitet.
 - a. Levere råd til forvaltningen basert på beste vitenskapelige kunnskap.
 - b. Delta i nasjonale og internasjonale fora som omhandler forvaltning av fiskeri, havbruk og marint miljø.

Videre har instituttet en stående beredskapsrolle ved akutte hendelser, som ved oljeutslipp og algeoppblomstring, og genetisk sporing i urapportert rømt fisk. På oppdrag fra Norad og Utenriksdepartementet har Havforskningsinstituttet oppgaver innenfor internasjonalt utviklingsarbeid.

Havforskning bygger på utstrakt internasjonalt samarbeid. I 2013 var 159 vitenskapelige artikler i internasjonal sampublisering, mens 155 var publisert i lag med andre nasjonale institusjoner. Instituttet hadde i 2013 en omsetning på knapt 1,1 milliarder kroner og leverte 726 årsverk, derav

242 vitenskapelige. Forskningsrådet bidro med ca. 10 % av finansieringen, mens ca. 55 % ble gitt som bestilling over statsbudsjettet i henhold til samfunnsoppdraget.

Havforskningsinstituttet har hovedsete i Bergen og avdelinger i Tromsø og Arendal (Flødevigen). Instituttet har viktige forskningsstasjoner i Austevoll og Matre, feltstasjoner i Rosendal, Øygarden, Holmfjord i Porsanger, og kontor i Longyearbyen og i Oslo. Havforskningsinstituttets rederi drifter og bemanner forskningsfartøyer, leder Nasjonal toktkomité og -instrumentpark, og har ansvar for prosjektering og bygging av nytt isgående fartøy "Kronprins Haakon" og erstatningsfartøy for "Dr. Fridtjof Nansen" som er i bistandsrettet tjeneste for Norad.

Strategiske satsinger

Havforskningsinstituttets samfunnsoppdrag er å utvikle det vitenskapelige grunnlaget for bærekraftig forvaltning av ressursene og miljøet i de marine økosystemene. I det ligger ansvar for å kartlegge og overvåke den marine miljø- og ressurstilstanden, forvalte og tilgjengeliggjøre data om marine økosystemer, og gi forvaltningsråd basert på best tilgjengelige vitenskapelige kvalitet. Havressursloven og myndighetenes strategi for en miljømessig bærekraftig havbruksnæring setter rammene for den forvaltningsrettede forskningen. De strategiske satsingene styrker kunnskapen på områder der forvaltningen særlig etterspør vitenskapelige råd.

I 2013 hadde Havforskningsinstituttet tre forskningsprosjekt finansiert innenfor Strategiske satsinger, med en samlet bevilgning fra Forskningsrådet på 15,0 mill. kroner i 2013:

- *"ADMAR Adaptive management of living marine resources by integrating different data sources and key ecological processes"* (1.4.2010-31.3.2015)
Totalbudsjett: 30,6 mill. kroner over 5 år. Budsjett 2013: 6,739 mill. kroner.
Norge har som et mål å bruke en økosystemtilnærming ved forvaltningen av de ulike fiskerier. Dette er fastslått gjennom Havressursloven. Dette betyr at det kreves en oversikt over bestandsutviklingen for mer enn 40 fiskebestander. Her skaper de som er av mindre kommersiell betydning en spesiell utfordring, såkalte "datafattige bestander". Prosjektet ADMAR er et samarbeid mellom Havforskningsinstituttet og CEES, Universitet i Oslo. Norsk Regnesentral er også koblet opp til prosjektet. Det overordnede målet for ADMAR er å skape et rammeverk for en forbedret datainnsamling, etablere relevante økosystemmodeller og koble disse opp mot egnede høstingsregler. For å få dette til må ulike datakilder (toktdata, fiskeristatistikk, fiskens livshistorie) integreres. Det foretas også grundige analyser av hvordan miljøinformasjon brukes i bestandsmodeller. Det er også viktig å belyse viktigheten av innsamlingsdesign og mengder målepunkt for etterfølgende usikkerhet i beregningene av antall fanget fisk i hver aldersgruppe. Slike data inngår i den videre regneprosessen som til slutt ender opp med et kvoteforslag.
- *"Effects of climate change on the Calanus complex - ECCO"* (1.1.2010-31.12.2014)
Totalbudsjett: 22,0 mill. kroner over 5 år. Budsjett 2013: 5,2 mill. kroner.
I havområdene består artskomplekset Calanus av fire hovedarter (*Calanus finmarchicus*, *C. helgolandicus*, *C. glacialis* og *C. hyperboreus*). Artene er de viktigste herbivorene i områder som strekker seg fra den boreale og tempererte Nordsjøen til de sub-arktiske og arktiske Norskehavet og Barentshavet. De er hovedkomponenten i dietten til andre viktige dyreplankton slik som krill og amfipoder, samt de store pelagiske bestandene av fisk. Unge livsstadier av Calanus-artene har dessuten betydning for rekrutteringsdynamikken hos blant andre sild og torsk ved å være de viktigste byttedyrene til fiskelarvene fra første næringsopptak. Derfor er mellomårlig variasjon i produksjonen av Calanus avgjørende for vekst og rekruttering hos fisk. Å forstå hva som styrer produksjonen i bestandene innenfor Calanus-komplekset er avgjørende for evnen til å gi realistiske framskrivninger av klimaeffektene i det Nordatlantiske økosystemet, inkludert fiskebestandene. Prosjektet ECCO har som mål å bedre evnen til å predikere effektene av klimaendring på de viktigste sekundærprodusentene i det nordøstatlantiske økosystemet – Calanus-komplekset.

- *"Farmed escapees and interactions with wild conspecifics: quantification of genetic differences and simulating long-term fitness consequences"* (1.1.2010-31.8.2015)
Totalbudsjett: 14,0 mill. kroner over 5 år. Budsjett 2013: 3,0 mill. kroner.
Et miljømessig bærekraftig havbruk krever sameksistens med sunne ville bestander. Prosjektet skal identifisere og kvantifisere og redusere mulige genetiske effekter av rømt oppdrettslaks på de ville bestander. Hovedmålene med dette prosjektet er å:
 - Identifisere og kvantifisere genetiske forskjeller mellom oppdrettet og vill laks og torsk
 - Identifisere og kvantifisere de underliggende mekanismer som forårsaker overlevelse og forskjeller mellom vill fisk og oppdrettsfisk i naturen
 - Produsere en modell for å studere og kvantifisere langsiktig konsekvenser av genetisk innblanding fra oppdrettsfisk i ville bestander
 - Produsere oppdaterte råd for forvaltning for å begrense potensielle skadevirkninger av rømt oppdrettsfisk på ville populasjoner

Fra 2014 starter i tillegg tre nye satsinger opp ved Havforskningsinstituttet:

- *"Environmental responses to organic and inorganic effluents from fin-fish Aquaculture"* (1.1.2014-31.12.2018)
Totalbudsjett: 34,5 mill. kroner over 5 år.
Akvakultur, og da særlig lakseoppdrett, er en av de raskest voksende industrier i Norge. Den hurtige veksten i norsk lakseproduksjon har ført til økende bekymring om hvorvidt utslipp av organiske partikler og næringssalt påvirker miljøkvaliteten i de kystnære økosystemer. Dette strategiske initiativet skal utvikle kunnskap og modellverktøy for å forstå og forutse effekt av organiske og uorganiske utslipp fra produksjonen på flora og fauna i kystsonen. Prosjektet vil utvikle en verktøyboks av ulike sporingsmetoder, både tradisjonelle og nye metoder, og undersøke effektene av utslippene på samfunnsstruktur og funksjonalitet i kystøkosystemer i ulike habitat. Samtidig som prosjektet vil bidra med ny kunnskap om effektene av organisk og uorganisk utslipp fra store dynamiske kystanlegg og omliggende habitat, vil det også sette fokus på hvilke habitat som kan være særlig utsatt for permanent skade. Resultatene vil være viktige for utviklingen av nye modell- og planleggingsverktøy. Dette vil bidra til at man kan gi bedre støtte og råd til forvaltning og næringsinteresser.
- *"Trophic interactions in the Barents Sea - steps towards an Integrated Ecosystem Assessment"* (1.1.2014-31.12.2018)
Totalbudsjett: 21,5 mill. kroner over 5 år.
Dette strategiske initiativet sikter mot å gi en bedre forståelse av hvordan økosystemet i Barentshavet er sammensatt og fungerer. Forskningen fokuserer på næringsnett, trofiske interaksjoner og energistrøm i økosystemet. Barentshavet har et dynamisk og pulserende fysisk regime som setter rammene for produksjon og forekomster av plante- og dyreplankton, rekruttering, utbredelse og dynamikk av fiskebestander, og næringstilgang og livsbetingelser for bunndyr, sjøfugl og sjøpattedyr. Vekslinger i havklima har store påvirkninger på alle deler av økosystemet. Det er observert en oppvarmende trend med svingninger de seinere ti-årene, og Barentshavet er nå varmere enn noen gang tidligere i instituttets (relativt korte) måleserier. Dette har medvirket til at torskbestanden nå er rekord høy og utbredt nord til kanten mot Polhavet på 82°N. Prosjektet vil være nært knyttet opp til økotoktene som instituttet gjennomfører sammen med russiske PINRO. En aktuell problemstilling er hvorvidt den store torskbestanden overskyter økosystemets bæreevne, og hvordan den vil respondere på en mulig kollaps i loddebestanden. Resultatene fra prosjektet vil danne grunnlag for trofiske budsjetter og modeller og for betraktninger om bæreevne i økosystemet under skiftende klimatiske forhold inklusiv et varmere framtidig klima.
- *Strategic Initiative -The Arctic Ocean Ecosystem"* (1.1.2014-31.12.2018)
Totalbudsjett: 25,0 mill. kroner over 5 år.
For å kunne forstå og forutsi framtidige endringer i Polhavets økosystem er det avgjørende med inngående kunnskap om de viktigste fysiske og biologiske prosessene i området. Dette er et fysisk

miljø i rask endring. I en sånn situasjon er det en utfordring å kunne forstå hvorfor enkelte arter synes å klare seg greit mens andre får problemer. Havforskningsinstituttet skal undersøke underliggende mekanismer bak, og langtidseffekt av endringer på, Polhavets fysiske egenskaper, planteplankton, dyreplankton, fisk, sjøpattedyr og bunndyr. Hovedvekt vil bli lagt på de norske delene av Polhavet. Hovedmålet er å utvikle en kunnskapsbase om status og dynamikk i nåtid og framtid for Polhavets økosystem, samt å utforske mulige alternativer for hvordan man kan gi økosystembaserte råd innenfor rammene av et klima i endring. Den strategiske satsingen vil øke Havforskningsinstituttets kunnskap om og forståelse av Polhavets økosystem, og vil utvilsomt gjøre instituttet bedre skikket til å gi råd om effekter av framtidige klimaendringer.

STIM-EU

Havforskningsinstituttet fikk i 2013 tildelt 712 488 kroner i STIM-EU midler. EU-teamet ved instituttet har benyttet midlene til å stimulere til videre EU-innsats ved å følge en strategisk satsning på tre plan:

- *Kompetanseheving for forskere og forskningsrådgivere:* Midler er benyttet til innkjøp av In-house kurs fra Yellow Research, Amsterdam, Nederland i søknadsskriving for Horisont 2020 Research & Innovasjon (forskerprosjekt) og søknadsskriving for ERC-midler (EUs frie midler til fremragende forskere). Det er holdt informasjonsmøter på instituttets stasjoner i Norge om søknadsmuligheter i EU, og midler er brukt til å dekke forskeres reiser etc. for konsortiebygging og søknadsutvikling. Forventet resultat er flere og sterkere EU-søknader, større roller i prosjektene, styrket skrivestøtte.
- *Strategisk posisjonering i Brussel:* EU-teamet har vært til Brussel for blant annet strategisk planlegging av EU-posisjonering. Det har vært møter om strategi med Forskningsrådets Brussel-kontor, den norske Forskningsråden i EU-delegasjonen og en representant for DG Forskning & Innovasjon. Det har videre vært dialogmøter med JPI Oceans, ulike "program officers" og aktører i DG forskning og DG Mare, Ifremer. Forventete resultater er arrangement av et seminar i Brussel (Norway House) der forskere presenterer et strategisk utvalg av instituttets forskning med forskningspolitisk relevans for Brussel. Det forventes videre en styrket dialog med personer som skriver eller påvirker utlysninger til EU og et styrket forhold til nye og etablerte samarbeidspartnere.
- *Arbeider for norsk rolle i Horisont 2020, BG14, Oppfølging av Galway:* EU-teamet deltar i koordinering av informasjon på norsk side om Norges rolle i oppfølgingen av Galway-erklæringen om transatlantisk dialog gjennom Horisont 2020, BG 14. Det er viktig for Norge og forskningsmiljøene at Norge deltar i transatlantisk dialog om felles forskningsstrategiske satsninger i Europa, USA og Canada for de neste fem år.

2.2.2 NIFES

Nettsted: www.nifes.no

Kort presentasjon og nøkkeltall

Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES) er et forskningsinstitutt med forvaltningsoppgaver, knyttet til Nærings- og fiskeridepartementet. Instituttet forsker på ernæring til fisk og på hvordan konsum av fisk og annen sjømat virker inn på helsen vår. Instituttet gir råd til myndigheter, næring og forvaltning som støtte i det arbeidet som gjøres for å sikre at sjømaten er trygg og sunn å spise. Instituttet har to forskningsprogram, ett for fiskeernæring og ett for trygg og sunn sjømat. De to forskningsprogrammene har seks tilhørende forskningsseksjoner som dekker temaene: Fiskens ernæringsbehov og effekt på velferd, nærings- og fremmedstoffers betydning for embryo- og larveutvikling, balansert risiko-nytteforskning på fisk med fokus på interaksjoner mellom næringsstoffer og fremmedstoffer, bruk av humane modeller i ernæringsstudier, bruk av spiseforsøk i humane studier, og fremmedstoff og smittestoff i forbindelse med

både vill og oppdrettet fisk. NIFES har også fire store laboratorier; næringsstoff, fremmedstoff, grunnstoff og molekylær.

Nøkkeltall 2013 sammenliknet med 2012					
	2012		2013		
Økonomi	Mill. kroner	Andel (%)	Mill. kroner	Andel (%)	
Driftsinntekter					Ansatte
Grunnbevilgning	-	-	-	-	Årsverk totalt
Strategiske inst.progr.	-	-	-	-	Herav kvinner
Forvaltningsoppgaver	63,0	45	62,5	49	Årsverk forskere
Bidragsinntekter	0,6	0	38,8	30	Herav kvinner
Prosj.bev. fra Forskn.rådet (*)	30,3	21	21,5	17	Andel forskerårsv. (%)
Andre driftsinntekter					Antall ansatte med doktorgrad
Offentlig forvaltning	38,3	27	0,0	0	Herav kvinner
Næringslivet	1,8	1	0,0	0	Ans. med doktorgrad pr. forskerårsv.
Utlandet	2,6	2	5,0	4	Doktorgradsstudenter ved instituttet
Øvrige inntekter	5,1	4	0,4	0	Herav kvinner
Sum driftsinntekter	141,6		128,2		Avlagte doktorgrader (totalt)
					Herav kvinner
Driftskostnader	127,1		134,8		Vitenskapelig produksjon
					Antall artikler i periodika og serier
Driftsresultat	14,6	10,3	-6,6	-5,2	Antall artikler i antologier
					Antall monografier
					Publikasjonspoeng pr. forskerårsverk

(*) Inklusive strategiske satsinger gjennom Forskningsrådet (tidl. SIP)

Instituttet har samarbeid med Universitetet i Bergen og Københavns Universitet knyttet både til utdanning og forskning. NIFES har redaktøransvar for det internasjonale tidsskriftet Aquaculture Nutrition.

Strategiske satsinger

De forskningsprosjektene NIFES har gjennom de strategiske satsingene er veldig viktig for utviklingen av instituttet. NIFES jobber i hele kjeden fra fôr til fisk, fiskeernæring til trygg sjømat og helseeffektene hos de som spiser sjømat. De strategiske satsingene gir en unik mulighet til styrke forskningen i hele instituttets bredde som ikke er mulig å få til på en god måte innenfor de økonomiske rammene i virkemiddelapparatet ellers.

I 2013 hadde NIFES fire prosjekter finansiert innenfor Strategiske satsinger, med en samlet bevilgning fra Forskningsrådet på 10,4 mill. kroner:

- “Challenges towards sustainable aquafeeds-plant nutrients and contaminants interactions. Use of biological models and indicators” (1.4.2010-1.4.2015)
Totalbudsjett: 25,7 mill. kroner over 5 år. Budsjett 2013: 5,4 mill. kroner.
Formålet med prosjektet er å undersøke samspillseffekter mellom vegetabiliske næringsstoffer og miljøgifter i fiskefôr med fokus på næringsopptak, metabolisme og nevronutvikling. Prosjektet vil generere grunnkunnskap om samspillseffekter ved å studere biologiske indikatorer og bruke modellsystemer som dekker ulike biologiske nivåer fra celler til helfisk. Prosjektet har fem delmål:
 1. Belyse samspillseffekter mellom næringsstoff og miljøgifter på opptak over tarmslimhinnen og videre perifer fordeling.
 2. Undersøke overlevelse av leverceller, og identifisere gen- og metabolittmarkører for miljøgifter og næringsstoffer, ved å bruke individuelle eksponeringer eller kombinasjoner
 3. Undersøke miljøgift- næringsstoff samspillseffekter på cellulære funksjonelle endepunkt relatert til kjente og ny-identifiserte biomarkører i primære enterocyte celleavskrap og levercellekulturer.
 4. Undersøke miljøgift-næringsstoff samspillseffekter på funksjonelle endepunkter i det sentrale nervesystemet.

5. Validere de identifiserte miljøgift-næringsstoff samspillseffektene i mållart (laks).
- *"Inheritance of epigenetic patterns under the influence of diets and contaminants"* (1.9.2013-31.12.2018)
 Totalbudsjett: 14,5 mill. kroner over 5 år. Budsjett 2013: 0,5 mill. kroner.
 Formålet med prosjektet er å etablere de beste metoder for studier av epigenetiske endringer som kan oppstå på grunn av endret næringsstofftilgang og fremmedstoffeksponering. Prosjektet er delt i fire delmål:
 1. Undersøke hvordan en endring i ratioen mellom omega-3- og omega-6-fettsyrer påvirker fettmetabolismen og vitamin A-metabolismen og dokumentere om dette skjer via endringer i metyleringsmønster og om det kan gå i arv.
 2. Etablere markører som kan brukes til å vurdere hvordan epigenetiske mønstre endres i atlantisk laks. Her benyttes laks som har blitt føret med plantebasert diett gjennom hele livssyklusen og deres avkom. Undersøke om ulikt startfôr gir endringer som varer gjennom livet i torsk og over til dets avkom.
 3. Identifisere ulikheter i metyleringsmønsteret i spytt fra barn hvis mødre spiser ulike mengder sjømat. Videre; hvordan spillet mellom metylkvikksølv og EPA og DHA kan påvirke epigenetiske mekanismer i modellen sebrafisk.
 4. Undersøke om et utvalg av fremmedstoffer skaper endringer i metyleringsmønsteret hos sebrafisk. To av disse fremmedstoffene vil velges ut og gis til Atlantisk laks som har ulike næringsstoff-status, og undersøke om en "bedre" diett gir færre epigenetiske endringer enn en "dårligere" diett.
 - *"Seafood protein in the prevention of the metabolic syndrome"* (1.1.2010-31.12.2014)
 Totalbudsjett: 16,5 mill. kroner over 5 år. Budsjett 2013: 3,5 mill. kroner.
 Myndighetene i mange land råder til økt sjømatinntak, blant annet på grunn av innholdet av marine fettsyrer. Økt inntak av disse er knyttet til redusert risiko for hjerte- og karsykdom. Feit sjømat som sild, makrell og laks inneholder mye av de marine fettsyrene, mens mager sjømat inneholder mindre av disse. Likevel viser ny forskning at økt inntak av torsk kan føre til bedring av helsetilstanden hos mennesker. I dette prosjektet er hovedmålet å generere ny viten om hvordan dietten, og spesielt mager sjømat motvirker utviklingen av sykdommer knyttet til metabolsk syndrom. For å nå dette målet vil sammensetning av næringsstoffer i ulike typer mager sjømat kartlegges, deretter hvordan ulik mager sjømat kan motvirke utvikling av risikofaktorer knyttet til metabolsk syndrom, dvs. betydningen av mager sjømat for utvikling av dyslipidemi, fedme, nedsatt insulinsignalering og utvikling av hjerte- og karsykdom.
 - *"Seafood Risk-benefit Methylmercury and nutrient interactions in the development of life style diseases"* (1.9.2013-31.8.2018)
 Totalbudsjett: 17,0 mill. kroner over 5 år. Budsjett 2013: 1,0 mill. kroner.
 Metylkvikksølv er en velkjent miljøgift som er spesielt relevant for eksponering via matvarer fra det marine miljø. Denne miljøgiften er mye studert, men forståelsen for potensiell helserisiko er fortsatt mangelfull. Sentralnervesystemet er særlig sensitivt for kvikksølveksponering, spesielt i tidlige livsstadier. En del studier viser også at hjertekarsykdom og fedme kan påvirkes av metylkvikksølv. Dette prosjektet skal bestemme effektive doser for kvikksølv nevro toksisitet og interaksjoner med næringsstoffer og studere underliggende molekylære mekanismer. Dette vil kunne føre til identifisering av biomarkører for næringsstoffmodulert kvikksølv toksisitet. Prosjektet skal videre undersøke effekten av ulike doser metylkvikksølv i kosten og hvordan dette tas opp i fett og levervev hos gnagere som får dietter med ulik sammensetning av makronæringsstoffer. Metylkvikksølvets evne til å påvirke utvikling av diettindusert fedme og type 2 diabetes vil også bli studert, spesielt med tanke på glukosestimulert insulinsekresjon.

STIM-EU

NIFES har i 2013 ikke mottatt midler fra STIM-EU.

3 Utvikling på indikatorene i det resultatbaserte finansieringssystemet

Utviklingen på indikatorene i det resultatbaserte finansieringssystemet gir nyttig informasjon om status og utvikling i de enkelte instituttene:

- *Nasjonale oppdragsinntekter:* Nasjonale oppdragsinntekter er vederlag (betaling) for leveranse av anvendt forskning som er definert av norsk oppdragsgiver, og som har vært utlyst i åpen konkurranse.
- *Vitenskapelig publisering:* Instituttets vitenskapelige publikasjoner registreres i forskningsinformasjonssystemet CRISStin etter de regler som gjelder for CRISStin. Indikatoren for vitenskapelig publisering er basert på disse registreringene.
- *Internasjonale inntekter:* Alle inntekter instituttet får fra utlandet inngår i denne indikatoren. Dette er bl.a. inntekter fra prosjekter finansiert av utenlandsk næringsliv, offentlig utenlandsk institusjon, nordiske og andre internasjonale organisasjoner og prosjekter under EUs forsknings- og innovasjonsprogrammer.
- *Avlagte doktorgrader:* Her inngår antall avlagte doktorgrader (godkjent disputas), der minst 50 prosent av doktorgradsarbeidet (minimum 18 måneder) har vært utført ved instituttet, eller der instituttet har bidratt med minst 50 prosent av finansieringen av doktorgradsarbeidet.

3.1 Institutter som omfattes av finansieringssystemet

Nasjonale oppdragsinntekter

Inntekter for perioden 2009-2013 ekskl. inntekter overført til andre (mill. kroner):

Institutt	2009	2010	2011	2012	2013
Bioforsk ¹⁾	150,2	171,7	74,1	72,2	75,2
Bygdeforskning	4,9	4,3	5,5	6,4	3,7
NILF	7,9	8,7	10,5	10,5	10,6
Nofima	136,7	136,5	157,8	156,3	170,0
SINTEF Fiskeri og havbruk	61,2	60,0	67,7	77,4	85,3
Skog og landskap	20,0	22,5	18,7	26,0	6,8
Veterinærinstituttet	48,5	26,2	26,0	24,1	31,7
Totalt	429,4	429,8	360,2	372,9	383,3

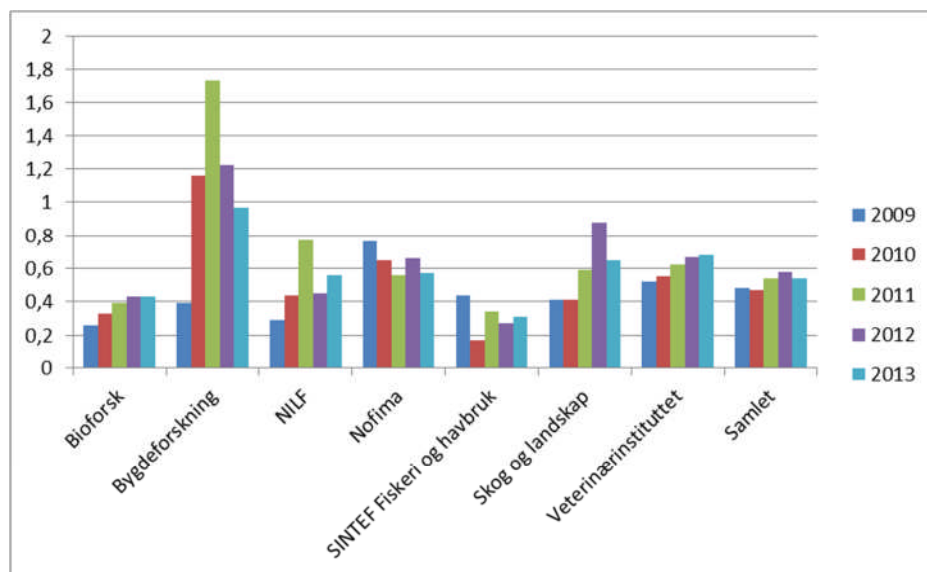
¹⁾ Tallene for 2009 og 2010 er ikke direkte sammenlignbare pga. omklassifisering av inntekter fom. 2011

Vitenskapelig publisering

Publikasjonspoeng for perioden 2009-2013 (antall):

Institutt	2009	2010	2011	2012	2013
Bioforsk	58,1	83,4	86,6	98,1	100,4
Bygdeforskning	6,1	20,3	33,0	22,8	17,6
NILF	8,1	12,2	20,8	11,3	12,8
Nofima	157,0	146,9	139,7	140,8	119,6
SINTEF Fiskeri og havbruk	33,2	15,7	30,7	26,6	30,7
Skog og landskap	26,1	27,5	43,3	61,6	51,4
Veterinærinstituttet	79,5	79,6	92,3	102,4	105,5
Totalt	368,1	385,7	446,3	463,6	438,1

Publikasjonspoeng for perioden 2009-2013 (antall pr. forskerårsverk):

Internasjonale inntekter

Inntekter for perioden 2009-2013 ekskl. inntekter overført til andre (mill. kroner):

Institutt	2009	2010	2011	2012	2013
Bioforsk	16,5	19,9	10,2	13,3	13,3
Bygdeforskning	0,0	0,0	0,1	0,0	0,9
NILF	0,0	0,7	0,5	0,9	0,8
Nofima	36,6	28,1	21,9	30,3	28,3
SINTEF Fiskeri og havbruk	9,9	11,2	8,8	8,9	6,3
Skog og landskap	13,7	3,2	1,6	4,1	5,4
Veterinærinstituttet	4,3	9,1	11,2	15,8	23,9
Totalt	80,9	72,3	54,2	73,2	78,9

Avlagte doktorgrader

Antall doktorgrader avlagt for perioden 2009-2013 der minst 50 prosent av arbeidet ble utført ved instituttene eller der instituttene bidro utgjorde minst 50 prosent av doktorgradsarbeidet:

Institutt	2009	2010	2011	2012	2013
Bioforsk	6	3	5	3	7
Bygdeforskning				1	
NILF		1		1	
Nofima	9	6	8	14	10
SINTEF Fiskeri og havbruk	6	3	2	1	3
Skog og landskap	5		2	2	1
Veterinærinstituttet	6	3	6	5	10
Totalt	32	16	23	27	31

3.2 Havforskningsinstituttet og NIFES

Nasjonale oppdragsinntekter

Inntekter for perioden 2009-2013 ekskl. inntekter overført til andre (mill. kroner):

Institutt	2009	2010	2011	2012	2013
Havforskningsinstituttet	204,7	144,8	155,1	166,6	..
NIFES	23,8	39,6	35,7	40,0	..
Totalt	228,5	184,4	190,8	206,6	..

I 2013 er instituttens vurdering at de aller fleste inntektene er å betrakte som bidragsinntekter. Dette har trolig også gyldighet for tidligere år.

Vitenskapelig publisering

Publikasjonspoeng for perioden 2009-2013 (antall og pr. forskerårsverk):

Institutt	Publikasjonspoeng (antall)					Poeng per forskerårsverk				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Havforskningsinstituttet	98,5	112,1	118,3	157,8	145,8	0,42	0,47	0,50	0,65	0,60
NIFES	28,1	51,6	62,1	43,3	38,4	0,44	0,91	1,19	0,99	0,68
Totalt	126,6	163,7	180,4	201,1	184,2	0,43	0,56	0,63	0,70	0,62

Internasjonale inntekter

Inntekter for perioden 2009-2013 ekskl. inntekter overført til andre (mill. kroner):

Institutt	2009	2010	2011	2012	2013
Havforskningsinstituttet	44,6	71,4	51,4	49,6	49,0
NIFES	1,1	0,8	0,4	2,6	5,0
Totalt	45,7	72,2	51,8	52,1	54,0

Avlagte doktorgrader

Antall doktorgrader avlagt for perioden 2009-2013 (der minst 50 prosent av arbeidet ble utført ved instituttene eller der instituttens bidrag utgjorde minst 50 prosent av doktorgradsarbeidet):

Institutt	Avlagte doktorgrader				
	2009	2010	2011	2012	2013
Havforskningsinstituttet	3	8	4	8	6
NIFES	5	2	3	5	1
Totalt	8	10	7	13	7

4 Tabeller med nøkkeltall for 2013

Nøkkeltall for primærnæringsinstitutter 2013

Tabelloversikt

Tabell 1 Hovedtall for primærnæringsinstitutter 2013

Tabell 2 Inntekter i 2013 fordelt på finansieringstype. Mill. kr

Tabell 3 Driftsinntekter og driftsresultat. 2009-2013. Mill kr og prosent

Tabell 4 Finansiering fra Norges forskningsråd 2009-2013. Mill. kr og i prosent av totale driftsinntekter

Tabell 5 Basisfinansiering 2009-2013. Mill. kr og i prosent av totale driftsinntekter

Tabell 6 Driftsinntekter utenom basisfinansiering og bevilgninger til nasjonale og/eller forvaltningsrettede oppgaver. 2009-2013. Mill kr og andeler

Tabell 7 Finansiering fra utlandet etter kilde. 2009-2013. Mill kr

Tabell 8 Driftsinntekter per totale årsverk og per forskerårsverk 2009-2013. 1000 kr

Tabell 9 Basisfinansiering per årsverk utført av forskere/faglig personale 2009-2013. 1000 kr

Tabell 10 Disponering av grunnbevilgningen 2013. Mill kr

Tabell 11 Totale årsverk, årsverk utført av forskere/faglig personale og årsverk utført av forskere/faglig personale i % av totale årsverk. 2009-2013

Tabell 12 Antall ansatte i hovedstilling med doktorgrad. 2009-2013

Tabell 13 Doktorgrader avlagt av personer tilknyttet instituttet 2012-2013

Tabell 14 Instituttets styre, institutt- og forskningsledelse og kvinneandeler i 2013

Tabell 15 Avgang og tilvekst av forskere/faglig personale i 2013

Tabell 16 Årsverk utført ved annen institusjon av forskere/faglig personale ansatt i hovedstilling ved instituttet. 2013

Tabell 17 Årsverk utført ved instituttet av forskere/faglig personale ansatt i hovedstilling ved annen institusjon. 2013

Tabell 18 Veiledning og forskerutdanning i 2013.

Tabell 19 Utenlandske gjesteforskere ved instituttene i 2013. Antall forskere og oppholdenes varighet i måneder.

Tabell 20 Institutforskere med utenlandsopphold i 2013. Antall forskere og oppholdenes varighet i måneder.

Tabell 21 Anslått fordeling av totalt antall prosjekter/oppdrag bearbeidet i 2013 fordelt etter prosjektstørrelse. Antall prosjekter og mill. kr

Tabell 22 Antall vitenskapelige publikasjoner 2012-2013

Tabell 23 Publikasjonspoeng og poeng per årsverk utført av forskere/faglig personale. 2009-2013

Tabell 24 Annen formidling 2013

Tabell 25 Nyetableringer 2013

Tabell 26 Lisenser og patenter 2013

Tabell 27 Driftsinntekter i 2013, eksklusive inntekter overført til andre, fordelt på finansieringstype. Mill. kr

Tabell 28 Eiendeler og egenkapital og gjeld i 2013

Generelle fotnoter:

Totale inntekter inkluderer også finansinntekter og ekstraordinære inntekter

Driftsinntekter er eksklusive finansinntekter og ekstraordinære inntekter

Basisbevilgning omfatter Grunnbevilgning og strategiske instituttsatsinger

I Offentlig forvaltning inngår inntekter fra kommuner og fylkeskommuner

Tabell 1 Hovedtall for primærnæringsinstitutter 2013

	Økonomi									Ressurser - personale			Resultater	
	Drifts - inntekter	Drifts - resultat	Basis- bevilgning	Basisbev. andel av totale drifts- inntekter	Nasjonale bidrags- inntekter	Nasjonale oppdrags- inntekter	Internasjonale inntekter	herunder EU- inntekter	F.rådets andel av totale drifts- inntekter	Totale årsverk	Årsverk forskere/ faglig personale	Herav kvinner	Avlagte doktor- grader ¹⁾	Publikasjons- poeng per forsker- årsverk ²⁾
	Mill. kr	Mill. kr	Mill. kr	Prosent	Mill. kr	Mill. kr	Mill. kr	Mill. kr	Prosent	Antall	Antall	Antall	Antall	Forholdstall
Bioforsk	424,4	-13,3	87,7	20,7	154,6	75,2	13,3	7,0	36	416	231	112	7	0,43
Bygdeforskning	29,6	-0,5	8,9	29,9	14,7	4,7	0,9	0,9	80	24	18	10		0,97
NILF	57,7	-0,4	12,1	21,0	9,6	10,6	0,8		33	63	23	6		0,56
Nofima	505,0	10,2	80,7	16,0	208,2	180,5	28,7	16,0	27	370	209	105	10	0,57
SINTEF Fiskeri og havbruk	188,5	8,7	21,6	11,4	57,5	101,5	8,0	2,7	42	116	99	31	3	0,31
Skog og landskap	209,9	0,7	41,0	19,5	27,5	6,8	5,4	1,4	27	212	79	24	1	0,65
Veterinærinstituttet	353,4	1,5	22,7	6,4	126,9	31,7	23,9	20,2	16	332	155	84	10	0,68
Sum institutter under finansieringsordningen	1 768,6	6,9	274,6	15,5	598,9	411,0	81,0	48,2	30	1 533	815	371	31	0,54
Havforskningsinstituttet	1 043,4	-5,9			308,7		52,6	18,3	10	726	242	71	6	0,60
NIFES	128,2	-6,6					5,0	2,6	17	143	57	32	1	0,68
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	1 171,6	-12,5			308,7		57,6	20,9	11	869	298	103	7	0,62
SUM	2 940,2	-5,6	274,6	9,3	907,6	411,0	138,5	69,1	22	2 401	1 113	474	38	0,56

1) Omfatter antall avlagte doktorgrader der minst 50 prosent av arbeidet er utført ved instituttet eller der instituttet har finansiert minst 50 prosent av arbeidet.

2) Årsverk utført av forskere/faglig personale

Tabell 2 Inntekter i 2013 fordelt på finansieringstype. Mill. kr

	Basisbevilgning			Inntekter til forvaltnings - oppgaver	Nasjonale bidragsinntekter		Nasjonale oppdragsinntekter					Øvrige inntekter fra driften	Finans- inntekter m.m ²⁾	Totale inntekter
	Grunn- bevilgning	Strategisk institutt - satsing	Sum		Forsknings- rådet	Andre kilder	Offentlige kilder	Næringsliv	Andre	Sum	Internasjonale inntekter			
Bioforsk	85,2	2,5	87,7	77,9	65,6	89,0	32,8	42,3		75,2	13,3	15,8	0,4	424,8
Bygdeforskning	8,9		8,9		14,7		2,0	2,8		4,7	0,9	0,4	0,5	30,1
NILF	12,1		12,1	24,0	6,7	2,8	4,7	5,0	1,0	10,6	0,8	0,6		57,7
Nofima	80,7		80,7		57,1	151,1	4,9	175,7		180,5	28,7	6,8	1,9	506,9
SINTEF Fiskeri og havbruk	21,6		21,6		57,5		14,0	87,5		101,5	8,0		1,5	190,0
Skog og landskap	37,7	3,3	41,0	125,9	14,6	12,9	2,6	4,2		6,8	5,4	3,3	0,0	209,9
Veterinærinstituttet	20,9	1,8	22,7	133,3	34,2	92,7		31,7		31,7	23,9	15,1	0,1	353,5
Sum institutter under finansieringsordningen	267,0	7,6	274,6	361,1	250,4	348,5	60,9	349,1	1,0	411,0	81,0	42,0	4,3	1 772,9
Havforskningsinstituttet				565,5	108,8	199,9					52,6	116,6		1 043,4
NIFES				62,5	21,5	38,8					5,0	0,4		128,2
Sum institutter utenfor finansieringsordningen				627,9	130,4	238,7					57,6	117,0		1 171,6
SUM	267,0	7,6	274,6	989,0	380,7	587,2	60,9	349,1	1,0	411,0	138,5	159,0	4,3	2 944,5

Fordelingen av inntekter etter inntektstype er foreløpig og vil kunne bli endret.

2) Omfatter finansinntekter og ekstraordinære inntekter.

Tabell 3 Driftsinntekter og driftsresultat. 2009-2013. Mill kr og prosent

	Driftsinntekter (mill kr.)					Driftsresultat (mill kr.)					Driftsresultat i prosent av driftsinntekter				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Bioforsk	423,7	438,5	415,4	399,9	424,4	9,3	13,6	9,3	-14,9	-13,3	2,2	3,1	2,2	-3,7	-3,1
Bygdeforskning	23,5	25,2	29,1	32,3	29,6	0,1	-0,4	-0,5	-0,3	-0,5	0,5	-1,7	-1,6	-0,9	-1,7
NILF	51,0	53,0	54,1	54,6	57,7	0,7	0,2	0,3	0,1	-0,4	1,3	0,4	0,6	0,3	-0,8
Nofima	494,9	464,4	501,2	494,8	505,0	-9,8	-11,9	4,1	-18,8	10,2	-2,0	-2,6	0,8	-3,8	2,0
SINTEF Fiskeri og havbruk	135,9	146,0	165,9	181,3	188,5	3,0	11,2	11,9	8,0	8,7	2,2	7,7	7,2	4,4	4,6
Skog og landskap	201,6	215,1	216,1	205,3	209,9	3,3	6,6	5,4	2,3	0,7	1,6	3,1	2,5	1,1	0,3
Veterinærinstituttet	310,6	316,8	346,8	365,5	353,4	-2,5	0,7	0,7	-4,0	1,5	-0,8	0,2	0,2	-1,1	0,4
Sum institutter under finansieringsordningen	1 641,3	1 659,0	1 728,7	1 733,8	1 768,6	4,1	20,0	31,2	-27,5	6,9	0,3	1,2	1,8	-1,6	0,4
Havforskningsinstituttet	869,8	841,6	873,3	917,9	1 043,4	1,9	0,2	1,4	-15,2	-5,9	0,2	0,0	0,2	-1,7	-0,6
NIFES	114,8	131,0	139,3	141,6	128,2	-0,2	-4,5	4,7	14,6	-6,6	-0,1	-3,4	3,4	10,3	-5,2
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	984,7	972,6	1 012,6	1 059,5	1 171,6	1,7	-4,3	6,2	-0,6	-12,5	0,2	-0,4	0,6	-0,1	-1,1
SUM	2 625,9	2 631,6	2 741,3	2 793,2	2 940,2	5,8	15,7	37,4	-28,1	-5,6	0,2	0,6	1,4	-1,0	-0,2

Tabell 4 Finansiering fra Norges forskningsråd 2009-2013. Mill. kr og i prosent av totale driftsinntekter.

	Finansiering fra Norges forskningsråd ¹⁾					Forskningsrådsfinansiering ¹⁾ i prosent av driftsinntekter				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Bioforsk	125,2	132,4	124,8	135,2	151,3	30	30	30	34	36
Bygdeforskning	17,9	18,3	22,9	25,7	23,6	76	73	79	80	80
NILF	19,2	19,3	19,2	19,4	18,9	38	36	36	36	33
Nofima	160,2	159,5	169,8	148,5	137,8	32	34	34	30	27
SINTEF Fiskeri og havbruk	52,0	60,3	71,1	74,3	79,0	38	41	43	41	42
Skog og landskap	51,7	56,6	53,9	55,2	55,7	26	26	25	27	27
Veterinærinstituttet	54,9	69,2	75,1	61,8	56,8	18	22	22	17	16
Sum institutter under finansieringsordningen	481,2	515,7	536,8	520,2	523,2	29	31	31	30	30
Havforskningsinstituttet	79,2	83,5	86,6	86,0	108,8	9	10	10	9	10
NIFES	29,1	23,6	31,6	30,3	21,5	25	18	23	21	17
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	108,3	107,1	118,1	116,2	130,4	11	11	12	11	11
SUM	589,4	622,8	655,0	636,4	653,6	22	24	24	23	22

1) Omfatter all finansiering fra Norges forskningsråd (både basisfinansiering og prosjekttildeling).

Tabell 5 Basisfinansiering 2009-2013. Mill. kr og i prosent av totale driftsinntekter.

	Basisfinansiering ¹⁾					Basisbevilgning som % av driftsinntekter				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Bioforsk	84,5	88,4	91,1	85,4	87,7	20	20	22	21	21
Bygdeforskning	6,4	7,9	8,6	8,6	8,9	27	31	30	27	30
NILF	10,5	11,4	12,3	11,9	12,1	21	22	23	22	21
Nofima	73,3	72,9	76,9	77,5	80,7	15	16	15	16	16
SINTEF Fiskeri og havbruk	17,1	18,8	17,8	20,6	21,6	13	13	11	11	11
Skog og landskap	35,7	37,8	39,6	40,8	41,0	18	18	18	20	20
Veterinærinstituttet	21,2	21,6	20,2	22,7	22,7	7	7	6	6	6
Sum institutter under finansieringsordningen	248,9	258,8	266,5	267,6	274,6	15	16	15	15	16
Havforskningsinstituttet										
NIFES										
Sum institutter utenfor finansieringsordningen										
SUM	248,9	258,8	266,5	267,6	274,6	9	10	10	10	9

1) Basisfinansiering omfatter grunnbevilgning og strategiske instituttprogrammer/-satsinger.

Tabell 6 Driftsinntekter utenom basisfinansiering og bevilgninger til nasjonale og/eller forvaltningsrettede oppgaver. 2009-2013. Mill kr.

	Norges forskningsråd					Offentlig forvaltning					Næringsliv				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Bioforsk	40,7	44,0	33,7	51,6	65,6	106,3	87,0	103,7	92,1	91,0	81,4	101,5	75,4	60,6	73,1
Bygdeforskning	11,5	10,4	14,3	17,1	14,7	4,9	3,2	2,7	6,3	2,0	0,5	3,2	3,2	0,1	2,8
NILF	8,7	7,9	7,0	7,5	6,7	3,6	4,0	5,4	6,7	6,1	4,3	4,7	5,1	3,5	6,3
Nofima	86,9	86,6	92,8	71,0	57,1	153,5	143,5	149,7	158,6	156,0	122,7	127,4	149,0	146,2	175,7
SINTEF Fiskeri og havbruk	34,9	41,6	53,3	53,7	57,5	13,4	19,2	14,8	14,5	14,0	59,2	54,8	69,6	80,7	87,5
Skog og landskap	15,9	18,8	14,3	14,3	14,7	12,3	11,0	11,5	18,8	11,5	8,4	11,8	7,2	7,3	8,1
Veterinærinstituttet	33,7	47,7	54,9	39,1	34,2	79,8	75,9	97,2	121,3	84,5	48,5	26,2	24,6	22,6	39,9
Sum institutter under finansieringsordningen	232,3	256,9	270,3	254,5	250,5	373,9	343,9	385,0	418,3	365,1	324,9	329,5	334,0	321,0	393,3
Havforskningsinstituttet	79,2	83,5	86,6	86,0	108,8	169,9	108,5	135,6	147,0	155,7	49,8	43,9	34,9	43,9	44,2
NIFES	29,1	23,6	31,6	30,3	21,5	20,0	37,9	21,9	38,3	25,7	3,7	2,2	13,8	1,8	13,1
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	108,3	107,1	118,1	116,2	130,4	189,9	146,4	157,5	185,3	181,5	53,5	46,1	48,6	45,7	57,3
SUM	340,6	364,0	388,4	370,7	380,9	563,8	490,3	542,5	603,5	546,5	378,4	375,6	382,6	366,7	450,6

I tallene for Nofima under offentlig forvaltning inngår tilskudd over FKDs kap. 1023 og tilskudd fra Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter.

Tabell 6 forts

	Utlandet					Andre					Sum inntekter, ekskl basis og forvaltning				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Bioforsk	16,5	19,9	10,2	13,3	13,3	3,2	3,4	16,4	17,2	15,8	248,1	255,8	239,3	234,7	258,8
Bygdeforskning			0,1	0,0	0,9	0,1	0,5	0,2	0,1	0,4	17,1	17,3	20,5	23,7	20,7
NILF	0,0	0,7	0,5	0,9	0,8	1,0	0,8	0,7	1,0	1,6	17,6	18,1	18,6	19,6	21,6
Nofima	38,9	28,9	22,0	30,3	28,7	19,6	5,1	10,8	11,2	6,8	421,6	391,5	424,3	417,3	424,3
SINTEF Fiskeri og havbruk	11,2	11,7	9,4	11,7	8,0			1,0			118,7	127,2	148,1	160,7	166,9
Skog og landskap	13,8	3,3	1,6	4,1	5,4	12,7	8,3	14,1	8,5	3,3	63,1	53,2	48,7	53,0	43,0
Veterinærinstituttet	4,3	9,1	11,2	15,8	23,9	1,3	6,2	9,3	11,3	15,1	167,6	165,1	197,2	210,1	197,5
Sum institutter under finansieringsordningen	84,8	73,6	54,9	76,1	81,0	37,9	24,3	52,5	49,3	43,0	1 053,8	1 028,2	1 096,7	1 119,1	1 132,9
Havforskningsinstituttet	48,2	72,2	55,1	53,5	52,6	102,1	96,6	97,6	88,0	116,6	449,2	404,7	409,7	418,5	478,0
NIFES	1,1	0,8	0,8	2,6	5,0	5,9	8,4	10,3	5,7	0,4	59,9	72,9	78,3	78,6	65,7
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	49,3	73,0	55,8	56,1	57,6	108,1	105,0	107,9	93,8	117,0	509,1	477,6	488,0	497,1	543,7
SUM	134,1	146,6	110,7	132,2	138,5	146,0	129,3	160,4	143,0	160,0	1 562,9	1 505,8	1 584,7	1 616,1	1 676,6

Tabell 7 Finansiering fra utlandet etter kilde. 2009-2013. Mill kr

	EU-institusjoner					Næringsliv					Øvrige institusjoner og organisasjoner					Totale inntekter fra utlandet									
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013					
Bioforsk	3,5	4,0	10,2	12,2	7,0	0,5	0,7				3,6	12,4	15,2		1,1	2,7					16,5	19,9	10,2	13,3	13,3
Bygdeforskning					0,9										0,1	0,0							0,1	0,0	0,9
NILF	0,0	0,2							0,0				0,5	0,5	0,8	0,8	0,0	0,7	0,5	0,9	0,8				
Nofima	20,9	15,8	11,0	19,6	16,0	15,3	12,2	10,9	10,4	12,4	2,6	0,8	0,1	0,3	0,3	38,9	28,9	22,0	30,3	28,7					
SINTEF Fiskeri og havbruk	4,4	4,2	4,1	4,3	2,7	5,1	6,8	4,4	5,5	3,7	1,8	0,7	0,9	2,0	1,6	11,2	11,7	9,4	11,7	8,0					
Skog og landskap	5,6	1,2	0,5		1,4		-0,2				8,2	2,3	1,1	4,1	4,0	13,8	3,3	1,6	4,1	5,4					
Veterinærinstituttet	4,3	3,8	6,0	11,2	20,2		1,8	2,8	3,5	3,6		3,5	2,4	1,1		4,3	9,1	11,2	15,8	23,9					
Sum institutter under finansieringsordningen	38,7	29,2	31,8	47,3	48,2	21,0	21,3	18,1	19,3	23,3	25,1	23,1	5,1	9,4	9,4	84,8	73,6	54,9	76,1	81,0					
Havforskningsinstituttet	14,8	16,5	11,7	15,1	18,3	4,4	2,0	3,6	3,1	5,7	29,0	53,7	39,7	35,3	28,6	48,2	72,2	55,1	53,5	52,6					
NIFES	0,4				2,6					0,8	0,2	0,7	0,8	0,8	1,8	2,2	1,1	0,8	0,8	2,6	5,0				
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	15,2	16,5	11,7	15,1	20,9	4,4	2,0	3,6	3,9	5,9	29,7	54,5	40,5	37,1	30,8	49,3	73,0	55,8	56,1	57,6					
SUM	53,9	45,7	43,5	62,4	69,1	25,4	23,3	21,7	23,2	29,3	54,8	77,6	45,6	46,5	40,1	134,1	146,6	110,7	132,2	138,5					

Tabell 8 Driftsinntekter per totale årsverk og per forskerårsverk 2009-2013. 1000 kr

	Driftsinntekter ¹⁾ per totale årsverk ²⁾					Driftsinntekter ¹⁾ per forskerårsverk ³⁾				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Bioforsk	1 039	1 064	1 008	968	1 020	1 892	1 940	1 863	1 762	1 837
Bygdeforskning	1 142	1 129	1 224	1 334	1 254	1 480	1 439	1 526	1 735	1 635
NILF	822	828	872	867	916	1 821	1 893	2 002	2 185	2 509
Nofima	1 126	1 085	1 191	1 307	1 366	2 419	2 062	1 997	2 328	2 414
SINTEF Fiskeri og havbruk	1 372	1 475	1 583	1 596	1 625	1 788	1 622	1 856	1 856	1 906
Skog og landskap	981	995	1 067	985	990	3 185	3 210	2 953	2 946	2 643
Veterinærinstituttet	895	943	1 038	1 101	1 065	2 017	2 200	2 312	2 373	2 280
Sum institutter under finansieringsordningen	1 038	1 052	1 108	1 131	1 154	2 143	2 080	2 076	2 155	2 171
Havforskningsinstituttet	1 320	1 280	1 302	1 312	1 437	3 730	3 557	3 724	3 788	4 319
NIFES	835	956	1 017	1 200	899	1 817	2 299	2 680	3 241	2 261
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	1 236	1 224	1 253	1 296	1 349	3 322	3 313	3 534	3 705	3 928
SUM	1 104	1 109	1 158	1 188	1 225	2 472	2 411	2 449	2 561	2 642

1) Inntekter knyttet til faglige aktiviteter som måtte være utført av andre enn instituttets egne medarbeidere inngår.

2) Årsverk utført av skipspersonell inngår i tallene ved Havforskningsinstituttet.

3) Gjelder årsverk utført av forskere og annet faglig personale.

Tabell 9 Basisfinansiering per årsverk utført av forskere/faglig personale 2009-2013. 1000 kr

	Basisbevilgning ¹⁾ per forskerårsverk ²⁾				
	2009	2010	2011	2012	2013
Bioforsk	377	391	408	376	380
Bygdeforskning	404	452	452	462	489
NILF	376	407	455	476	527
Nofima	358	324	307	365	386
SINTEF Fiskeri og havbruk	225	208	200	211	218
Skog og landskap	565	565	540	586	516
Veterinærinstituttet	138	150	135	148	146
Sum institutter under finansieringsordningen	325	324	320	333	337
Havforskningsinstituttet					
NIFES					
Sum institutter utenfor finansieringsordningen					
SUM	234	237	238	245	247

1) Basisfinansiering omfatter grunnbevilgning og strategiske instituttprogrammer/-satsinger.

2) Gjelder årsverk utført av forskere og annet faglig personale.

Tabell 10 Disponering av grunnbevilgningen 2013. Mill kr

	Strategisk instituttsatsning	Forprosjekt Ideutvikling	Egenandel i forskningsprosjekter	Nettverksbygging	Vitenskapelig utstyr	Sum basisbevilgning	Herav til internasjonalt samarbeid
Bioforsk	35,5	19,0	5,0	23,7	2,0	85,2	8,5
Bygdeforskning	3,2	0,7		4,9		8,9	
NILF	3,3	1,5	0,4	7,0		12,1	1,0
Nofima	26,9	19,7	9,7	24,4		80,7	8,1
SINTEF Fiskeri og havbruk	15,8		1,5	4,3		21,6	1,7
Skog og landskap	24,0	1,3		13,0		38,2	5,7
Veterinærinstituttet	6,3	0,7	4,9	10,8		22,7	6,8
Sum institutter under finansieringsordningen	114,9	42,8	21,5	88,1	2,0	269,3	31,2
Havforskningsinstituttet							
NIFES							
Sum institutter utenfor finansieringsordningen							
SUM	114,9	42,8	21,5	88,1	2,0	269,3	31,2

1) Inkludert kvalitetssikring, publisering og formidling.

Tabell 11 Totale årsverk, årsverk utført av forskere/faglig personale og årsverk utført av forskere/faglig personale i % av totale årsverk. 2009-2013.

	2009					2010					2011				
	Årsverk totalt	Herav kvinner	Forsker-årsverk totalt	Herav kvinner	Forskere i % av total	Årsverk totalt	Herav kvinner	Forsker-årsverk totalt	Herav kvinner	Forskere i % av total	Årsverk totalt	Herav kvinner	Forsker-årsverk totalt	Herav kvinner	Forskere i % av total
Bioforsk	408	196	224	104	55	412	211	226	106	55	412	211	223	104	54
Bygdeforskning	21	13	16	9	77	22	13	18	9	78	24	13	19	10	80
NILF	62	23	28	6	45	64	23	28	5	44	62	25	27	7	44
Nofima	440	245	205	110	47	428	242	225	111	53	421	242	251	131	60
SINTEF Fiskeri og havbruk	99	32	76	20	77	99	30	90	25	91	105	38	89	27	85
Skog og landskap	206	75	63	18	31	216	87	67	22	31	203	77	73	23	36
Veterinærinstituttet	347	233	154	85	44	336	222	144	75	43	334	221	150	79	45
Sum institutter under finansieringsordningen	1 582	817	766	352	48	1 577	828	798	353	51	1 560	827	833	381	53
Havforskningsinstituttet	659	222	233	63	35	658	220	237	64	36	671	225	235	68	35
NIFES	138	89	63	34	46	137	86	57	28	42	137	85	52	26	38
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	797	310	296	97	37	795	306	294	92	37	808	310	287	94	35
SUM	2 378	1 127	1 062	448	45	2 372	1 134	1 091	446	46	2 368	1 137	1 119	474	47

Totale årsverk ved Havforskningsinstituttet er inklusive skipspersonell.

Tabell 11 forts

	2012					2013				
	Årsverk totalt	Herav kvinner	Forsker-årsverk totalt	Herav kvinner	Forskere i % av total	Årsverk totalt	Herav kvinner	Forsker-årsverk totalt	Herav kvinner	Forskere i % av total
Bioforsk	413	211	227	108	55	416	213	231	112	56
Bygdeforskning	24	14	19	10	77	24	14	18	10	77
NILF	63	24	25	6	40	63	24	23	6	37
Nofima	379	205	213	102	56	370	202	209	105	57
SINTEF Fiskeri og havbruk	114	39	98	28	86	116	42	99	31	85
Skog og landskap	209	79	70	23	33	212	76	79	24	37
Veterinærinstituttet	332	217	154	83	46	332	219	155	84	47
Sum institutter under finansieringsordningen	1 533	789	805	360	52	1 533	789	815	371	53
Havforskningsinstituttet	700	238	242	72	35	726	247	242	71	33
NIFES	118	73	44	24	37	143	89	57	32	40
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	818	312	286	96	35	869	336	298	103	34
SUM	2 350	1 101	1 091	455	46	2 401	1 125	1 113	474	46

Totale årsverk ved Havforskningsinstituttet er inklusive skipspersonell.

Tabell 12 Antall ansatte i hovedstilling med doktorgrad. 2009-2013

	2009			2010			2011			2012			2013			Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk				
	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	2009	2010	2011	2012	2013
Bioforsk	62	90	152	60	97	157	65	96	161	73	96	169	75	94	169	0,68	0,69	0,72	0,74	0,73
Bygdeforskning	7	4	11	7	4	11	7	6	13	8	6	14	8	7	15	0,69	0,63	0,68	0,75	0,83
NILF	3	12	15	5	13	18	4	12	16	3	13	16	3	13	16	0,54	0,64	0,59	0,64	0,70
Nofima	75	78	153	77	73	150	87	77	164	79	74	153	82	67	149	0,75	0,67	0,65	0,72	0,71
SINTEF Fiskeri og havbruk	15	34	49	14	34	48	17	33	50	14	36	50	15	32	47	0,64	0,53	0,56	0,51	0,48
Skog og landskap	15	45	60	19	41	60	18	37	55	22	44	66	25	53	78	0,95	0,90	0,75	0,95	0,98
Veterinærinstituttet	50	51	101	55	56	111	63	60	123	65	63	128	68	60	128	0,66	0,77	0,82	0,83	0,83
Sum institutter under finansieringsordningen	227	314	541	237	318	555	261	321	582	264	332	596	276	326	602	0,71	0,70	0,70	0,74	0,74
Havforskningsinstituttet	46	119	165	46	128	174	50	132	182	59	139	198	65	150	215	0,71	0,74	0,78	0,82	0,89
NIFES	23	23	46	19	23	42	17	23	40	26	20	46	18	21	39	0,73	0,74	0,77	1,05	0,69
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	69	142	211	65	151	216	67	155	222	85	159	244	83	171	254	0,71	0,74	0,77	0,85	0,85
SUM	296	456	752	302	469	771	328	476	804	349	491	840	359	497	856	0,71	0,71	0,72	0,77	0,77

Tabell 13 Doktorgrader avlagt av personer tilknyttet instituttet 2012-2013

	2012						2013					
	Totalt antall avlagte doktorgrader			Antall avlagte doktorgrader med over 50% instituttbidrag ¹⁾			Totalt antall avlagte doktorgrader			Antall avlagte doktorgrader med over 50% instituttbidrag ¹⁾		
	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum
Bioforsk	2	1	3	2	1	3	5	2	7	5	2	7
Bygdeforskning	1		1	1		1						
NILF		1	1		1	1						
Nofima	10	4	14	10	4	14	7	3	10	7	3	10
SINTEF Fiskeri og havbruk		1	1		1	1	3	1	4	2	1	3
Skog og landskap	2		2	2		2		1	1		1	1
Veterinærinstituttet	5	1	6	4	1	5	5	5	10	5	5	10
Sum institutter under finansieringsordningen	20	8	28	19	8	27	20	12	32	19	12	31
Havforskningsinstituttet	7	1	8	7	1	8	5	2	7	4	2	6
NIFES	4	1	5	4	1	5	1		1	1		1
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	11	2	13	11	2	13	6	2	8	5	2	7
SUM	31	10	41	30	10	40	26	14	40	24	14	38

¹⁾ Omfatter antall avlagte doktorgrader der minst 50 prosent av arbeidet er utført ved instituttet eller der instituttet har finansiert minst 50 prosent av arbeidet.

Tabell 14 Instituttets styre, institutt- og forskningsledelse og kvinneandeler i 2013

	Instituttets styre		Instituttledelse		Forskningsledelse		Andel kvinner av totale årsverk Prosent	Andel kvinner av faglig personale (FoU-årsverk) Prosent	Andel kvinner blant ansatte med doktorgrad Prosent	Andel kvinner blant avlagte doktorgrader Prosent
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner				
Bioforsk	3	4	3	3	26	6	51	48	44	71
Bygdeforskning	6	3	1	3		2	58	54	53	
NILF	4	3	5		3		38	26	19	
Nofima	5	6	4	2	7	8	55	50	55	70
SINTEF Fiskeri og havbruk	6	3	7	3			36	31	32	75
Skog og landskap	4	3	5	3	12	7	36	30	32	
Veterinærinstituttet	4	3	3	3		1	66	54	53	50
Sum institutter under finansieringsordningen	32	25	28	17	48	24	51	46	46	63
Havforskningsinstituttet			9	2	17		34	29	30	71
NIFES			3	2	3	7	63	56	46	100
Sum institutter utenfor finansieringsordningen			12	4	20	7	39	34	33	75
SUM	32	25	40	21	68	31	47	43	42	65

Tabell 15 Avgang og tilvekst av forskere/faglig personale i 2013.

	Avgang til:						Tilvekst fra:								
	Næringsliv	UoH	Andre forskningsinstitutt	Off. virksomhet	Utland	Annet	Sum	Næringsliv	UoH	Andre forskningsinstitutt	Off. virksomhet	Utland	Nyutdannede	Annet	Sum
Bioforsk	3			1		3	7	2	3	1	1	4			11
Bygdeforskning															
NILF	3						3	1	1				2		4
Nofima	6	5		1		3	15	2	2		1	2	5		12
SINTEF Fiskeri og havbruk	2		1			5	8	4	3				3		10
Skog og landskap						1	1					4	1		5
Veterinærinstituttet	5		2	7		12	26	4	2		2			5	13
Sum institutter under finansieringsordningen	19	5	3	9		24	60	13	11	1	4	10	11	5	55
Havforskningsinstituttet	1	1	1	1		25	29	11	6	2	8	5	3	1	36
NIFES	2	1		1	1	1	6		1			2	3		6
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	3	2	1	2	1	26	35	11	7	2	8	7	6	1	42
SUM	22	7	4	11	1	50	95	24	18	3	12	17	17	6	97

Tabell 16 Årsverk utført ved annen institusjon av forskere/faglig personale ansatt i hovedstilling ved instituttet. 2013.

	Forskere ansatt i hovedstilling ved instituttet med bistilling i:			Sum
	Næringslivet	UoH	Annet forskningsmiljø	
Bioforsk	1,7	0,4		2,1
Bygdeforskning		0,6		0,6
NILF				
Nofima		2,7		2,7
SINTEF Fiskeri og havbruk		1,4		1,4
Skog og landskap		0,5		0,5
Veterinærinstituttet		1,0		1,0
Sum institutter under finansieringsordningen	1,7	6,6		8,3
Havforskningsinstituttet		2,3	0,4	2,7
NIFES		1,4		1,4
Sum institutter utenfor finansieringsordningen		3,7	0,4	4,1
SUM	1,7	10,3	0,4	12,4

Tabell 17 Årsverk utført ved instituttet av forskere/faglig personale ansatt i hovedstilling ved annen institusjon. 2013.

	Arbeid utført i bistilling ved instituttet av forskere med hovedstilling i :			
	Næringslivet	UoH	Annet forskningsmiljø	Sum
Bioforsk	1,9	0,6	0,7	3,2
Bygdeforskning		0,8		0,8
NILF		0,9		0,9
Nofima		4,7		4,7
SINTEF Fiskeri og havbruk				
Skog og landskap			1,0	1,0
Veterinærinstituttet		0,7	0,2	0,9
Sum institutter under finansieringsordningen	1,9	7,7	1,9	11,5
Havforskningsinstituttet		2,0	0,2	2,2
NIFES				
Sum institutter utenfor finansieringsordningen		2,0	0,2	2,2
SUM	1,9	9,7	2,1	13,7

Tabell 18 Veiledning og forskerutdanning i 2013

	Doktorgradskandidater/-studenter tilknyttet instituttet			Ansatte i hovedstilling som har vært veiledere for doktorgradsstudenter			Avlagte doktorgrader der instituttet har bidratt med veiledning			Antall mastergradsstudenter med arbeidsplass ved instituttet			Ansatte i hovedstilling som har vært veiledere for mastergradsstudenter		
	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum
Bioforsk	15	9	24	17	26	43	7	6	13	22	11	33	11	17	28
Bygdeforskning	4	2	6							7	2	9	3	1	4
NILF	1	2	3								1	1		3	3
Nofima	11	7	18	16	25	41	10	5	15	21	15	36	19	20	39
SINTEF Fiskeri og havbruk	7	2	9	4	6	10	2	2	4	8	8	16	10	7	17
Skog og landskap	4	4	8	2	9	11		1	1	3	3	6	5	12	17
Veterinærinstituttet	9	1	10	14	10	24	5	5	10	4	2	6	6	3	9
Sum institutter under finansieringsordningen	51	27	78	53	76	129	24	19	43	65	42	107	54	63	117
Havforskningsinstituttet	8	4	12	10	45	55	5	2	7	3	2	5	7	27	34
NIFES	10	3	13	10	5	15	1		1	18	11	29	9	6	15
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	18	7	25	20	50	70	6	2	8	21	13	34	16	33	49
SUM	69	34	103	73	126	199	30	21	51	86	55	141	70	96	166

Tabell 19 Utenlandske gjesteforskere ved instituttene i 2013. Antall forskere og oppholdenes varighet i måneder.

	Norden		EU		Øvrig Europa		USA		Asia		Annet		Totalt	
	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd
Bioforsk	1	2	10	24	2	1	3	2	1	10			17	39
Bygdeforskning														
NILF														
Nofima			4	14					2	9	1	6	7	29
SINTEF Fiskeri og havbruk									1	3			1	3
Skog og landskap			1	3	1	3	1	3			1	3	4	12
Veterinærinstituttet											3	22	3	22
Sum institutter under finansieringsordningen	1	2	15	41	3	4	4	5	4	22	5	31	32	105
Havforskningsinstituttet	3	3	2	5			1	1					6	9
NIFES									2	5	1	6	3	11
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	3	3	2	5			1	1	2	5	1	6	9	20
SUM	4	5	17	46	3	4	5	6	6	27	6	37	41	125

Tabell 20 Instituttforskere med utenlandsopphold i 2013. Antall forskere og oppholdenes varighet i måneder.

	Norden		EU		Øvrig Europa		USA		Canada		Asia		Annet		Totalt	
	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd
Bioforsk	2	6	2	6	1	6							2	9	7	27
Bygdeforskning			1	6											1	6
NILF																
Nofima																
SINTEF Fiskeri og havbruk													1	5	1	5
Skog og landskap							2	9					1	6	3	15
Veterinærinstituttet																
Sum institutter under finansieringsordningen	2	6	3	12	1	6	2	9					4	20	12	53
Havforskningsinstituttet							3	32	1	12					4	44
NIFES			1	11			1	1			1	2			3	14
Sum institutter utenfor finansieringsordningen			1	11			4	33	1	12	1	2			7	58
SUM	2	6	4	23	1	6	6	42	1	12	1	2	4	20	19	111

Tabell 21 Anslått fordeling av totalt antall prosjekter/opdrag bearbeidet i 2013 fordelt etter prosjektstørrelse. Antall prosjekter og mill. kr.

	Prosjektstørrelse								Totalt	
	0 - 0,1 mill. kr		0,1 - 0,5 mill. kr		0,5 - 2,0 mill. kr		> 2 mill. kr			
	Antall	Mill kr	Antall	Mill kr	Antall	Mill kr	Antall	Mill kr	Antall	Mill kr
Bioforsk	429	18,4	399	102,0	199	166,6	49	144,4	1 076	431,3
Bygdeforskning	3	0,2	7	0,6	3	0,5	23	18,2	36	19,5
NILF	26	1,0	40	6,8	23	7,8	7	5,4	96	21,0
Nofima	193	7,1	170	24,5	129	48,2	152	162,8	644	242,7
SINTEF Fiskeri og havbruk	136	9,4	279	36,0	114	49,0	65	94,1	594	188,5
Skog og landskap	38	1,8	132	20,7	140	47,1	100	202,6	410	272,1
Veterinærinstituttet	94	3,4	92	23,6	78	78,4	23	106,7	287	212,0
Sum institutter under finansieringsordningen	919	41,2	1 119	214,2	686	397,6	419	734,1	3 143	1 387,1
Havforskningsinstituttet	28	0,5	98	9,3	161	60,2	239	845,2	526	915,2
NIFES	20	0,9	41	11,7	42	44,6	23	78,3	126	135,4
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	48	1,3	139	20,9	203	104,8	262	923,6	652	1 050,6
SUM	967	42,5	1 258	235,2	889	502,4	681	1 657,7	3 795	2 437,7

Tabell 22 Antall vitenskapelige publikasjoner 2012-2013

	2012						2013							
	Artikler i periodika eller serier		Artikler i antologier		Monografi		Sum	Artikler i periodika eller serier		Artikler i antologier		Monografi		Sum
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 1	Nivå 2		Nivå 1	Nivå 2	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 1	Nivå 2	
Bioforsk	124	27	14	1			166	118	21	26	1			166
Bygdeforskning	10	2	23	1			36	13	2	12	1			28
NILF	13	3	1	2			19	19	1	1				21
Nofima	185	33	17				235	143	26	4				173
SINTEF Fiskeri og havbruk	49	5	3				57	43	4	9				56
Skog og landskap	73	19	2	10			104	71	8	8	1			88
Veterinærinstituttet	86	41	5				132	83	40	2				125
Sum institutter under finansieringsordningen	540	130	65	14			749	490	102	62	3			657
Havforskningsinstituttet	216	39	3				258	212	43	5				260
NIFES	55	11	1				67	59	4	1				64
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	271	50	4				325	271	47	6				324
SUM	811	180	69	14			1074	761	149	68	3			981

Tabell 23 Publikasjonspoeng og poeng per årsverk utført av forskere/faglig personale. 2009-2013

	Publikasjonspoeng					Publikasjonspoeng per forskerårsverk				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Bioforsk	58,1	83,4	86,6	98,1	100,4	0,26	0,37	0,39	0,43	0,43
Bygdeforskning	6,1	20,3	33,0	22,8	17,6	0,39	1,16	1,73	1,22	0,97
NILF	8,1	12,2	20,8	11,3	12,8	0,29	0,44	0,77	0,45	0,56
Nofima	157,0	146,9	139,7	140,8	119,6	0,77	0,65	0,56	0,66	0,57
SINTEF Fiskeri og havbruk	33,2	15,7	30,7	26,6	30,7	0,44	0,17	0,34	0,27	0,31
Skog og landskap	26,1	27,5	43,3	61,6	51,4	0,41	0,41	0,59	0,88	0,65
Veterinærinstituttet	79,5	79,6	92,3	102,4	105,5	0,52	0,55	0,62	0,67	0,68
Sum institutter under finansieringsordningen	368,1	385,7	446,3	463,6	438,1	0,48	0,48	0,54	0,58	0,54
Havforskningsinstituttet	98,5	112,1	118,3	157,8	145,8	0,42	0,47	0,50	0,65	0,60
NIFES	28,1	51,6	62,1	43,3	38,4	0,44	0,91	1,19	0,99	0,68
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	126,6	163,7	180,4	201,1	184,2	0,43	0,56	0,63	0,70	0,62
SUM	494,7	549,4	626,7	664,7	622,3	0,47	0,50	0,56	0,61	0,56

¹⁾ Årsverk utført av forskere/faglig personale.

Tabell 24 Annen formidling 2013

	Fagbøker, lærebøker, andre selvstendige utgivelser	Kapitler og artikler i bøker, lærebøker, allmenntids-skrifter med mer	Rapporter			Foredrag/fremleggelse av paper/poster	Populærvit. artikler og foredrag	Ledere, kommentarer, anmeldelser, kronikker ol	Konferanser, seminarer der instituttet har medvirket i arr.
			Egen rapportserie	Ekstern rapportserie	Til oppdrags-givere				
Bioforsk	4	264	104	14	6	176	611	7	47
Bygdeforskning		8	13	4		93	193	43	4
NILF	1	5	33	7	4	74	26	17	6
Nofima		48	51	24	207	291	100	476	12
SINTEF Fiskeri og havbruk	1	7	40		31		28	10	28
Skog og landskap	2	60	24	11	12	105	265	19	8
Veterinærinstituttet	1	50	40	9		133	49	204	11
Sum institutter under finansieringsordningen	9	442	305	69	260	872	1272	776	116
Havforskningsinstituttet	257	5	45	77		289	21	32	4
NIFES	1	4	12	6	3	89	44	14	1
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	258	9	57	83	3	378	65	46	5
SUM	267	451	362	152	263	1250	1337	822	121

Tabell 25 Nyetableringer 2013

	Bedriftsnavn	Bransje	Ansatte per 31.12.2013
Bioforsk			
Bygdeforskning			
NILF	Landbrukets dataflyt SA	IT	Ingen
Nofima			
SINTEF Fiskeri og havbruk			
Skog og landskap			
Veterinærinstituttet			
Sum institutter under finansieringsordningen			
Havforskningsinstituttet			
NIFES			
Sum institutter utenfor finansieringsordningen			
SUM			

Tabell 26 Lisenser og patenter 2013

	Antall patentsøknader		Antall meddelte patenter	Antall nye lisenser solgt	Samlede lisensinntekter
	Norge	Utlandet			
Bioforsk		3	1	6	430
Bygdeforskning					
NILF				1	164
Nofima			1		318
SINTEF Fiskeri og havbruk		1			524
Skog og landskap					
Veterinærinstituttet					
Sum institutter under finansieringsordningen		4	2	7	1 436
Havforskningsinstituttet					
NIFES					
Sum institutter utenfor finansieringsordningen					
SUM		4	2	7	1 436

Tabell 27 Driftsinntekter i 2013, eksklusive inntekter overført til andre, fordelt på finansieringstype. Mill. kr

	Basisbevilgning			Inntekter til forvaltningsoppgaver	Nasjonale bidragsinntekter		Nasjonale oppdragsinntekter				Internasjonale inntekter	Øvrige inntekter fra driften	Totale driftsinntekter, ekskl inntekter overført til andre
	Grunnbevilgning	Strategisk institutt-satsing	Sum		Forskningsrådet	Andre kilder	Offentlige kilder	Næringsliv	Andre	Sum			
Bioforsk	85,2	2,5	87,7	75,9	65,6	89,0	32,8	42,3		75,2	13,3	15,8	422,4
Bygdeforskning	8,9		8,9		12,8		1,8	1,9		3,7	0,9	0,4	26,6
NILF	12,1		12,1	24,0	6,7	2,8	4,7	5,0	1,0	10,6	0,8	0,6	57,7
Nofima	80,2		80,2		46,4	124,1	4,3	165,7		170,0	28,3	6,8	455,8
SINTEF Fiskeri og havbruk	21,6		21,6		26,2		9,9	75,4		85,3	6,3		139,4
Skog og landskap	37,7	3,3	41,0	125,9	14,6	12,9	2,6	4,2		6,8	5,4	3,3	209,9
Veterinærinstituttet	20,9	1,8	22,7	133,3	34,2	92,7		31,7		31,7	23,9	15,1	353,4
Sum institutter under finansieringsordningen	266,4	7,6	274,1	359,1	206,5	321,5	56,2	326,2	1,0	383,3	78,9	42,0	1 665,3
Havforskningsinstituttet				564,7	73,7	179,0					49,0	116,6	983,1
NIFES				62,5	21,5	38,8					5,0	0,4	128,2
Sum institutter utenfor finansieringsordningen				627,1	95,2	217,9					54,0	117,0	1 111,3
SUM	266,4	7,6	274,1	986,2	301,7	539,4	56,2	326,2	1,0	383,3	132,9	159,0	2 776,6

Tabell 28 Eiendeler og egenkapital og gjeld i 2013

	Eiendeler			Egenkapital og gjeld		
	Anleggsmidler	Omløpsmidler	Sum eiendeler	Egenkapital	Gjeld	Sum egenkapital og gjeld
Bioforsk	46 862	162 817	209 679	12 773	196 906	209 679
Bygdeforskning	3 084	18 796	21 880	8 506	13 374	21 880
NILF	504	29 560	30 064	15 503	14 561	30 064
Nofima	59 502	171 858	231 360	29 560	201 800	231 360
SINTEF Fiskeri og havbruk	27 155	94 686	121 841	62 048	59 793	121 841
Skog og landskap	13 647	125 378	139 025	3 744	135 281	139 025
Veterinærinstituttet	10 568	80 142	90 710	14 605	76 105	90 710
Sum institutter under finansieringsordningen	161 322	683 237	844 559	146 739	697 820	844 559
Havforskningsinstituttet						
NIFES	24 601	7 734	32 335		32 335	32 335
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	24 601	7 734	32 335		32 335	32 335
SUM	185 923	690 971	876 894	146 739	730 155	876 894

Publikasjonen kan lastes ned fra
www.forskningsradet.no/publikasjoner

Norges forskningsråd

Drammensveien 288

Postboks 564

1327 Lysaker

Telefon +47 22 03 70 00

Telefaks +47 22 03 70 01

post@forskningsradet.no

www.forskningsradet.no

Omslagsdesign: Design et cetera AS

Oslo, juni 2014

ISBN 978-82-12-03339-9 (pdf)